

PODRĘCZNIK E-WOLONTARIATU

**PRAKTYCZNY PRZEWODNIK
DLA OSÓB, INSTYTUCJI I ORGANIZACJI,
KTÓRE CHCĄ ZMIENIAĆ ŚWIAT NA LEPSZE
DZIĘKI WYKORZYSTANIU NOWYCH
TECHNOLOGII I WSPÓŁPRACY
Z WIRTUALNYMI SPOŁECZNOŚCIAMI.**

PODRĘCZNIK E-WOLONTARIATU

PRAKTYCZNY PRZEWODNIK DLA OSÓB, INSTYTUCJI I ORGANIZACJI,
KTÓRE CHCĄ ZMIENIAĆ ŚWIAT NA LEPSZE DZIĘKI WYKORZYSTANIU NOWYCH
TECHNOLOGII I WSPÓŁPRACY Z WIRTUALNYMI SPOŁECZNOŚCIAMI.

PODRĘCZNIK E-WOLONTARIATU

Tekst: Marzena Kacprowicz, Beata Borowiecka

Współpraca: Paweł Łukasiak, Marcin Stępień, Yuriy Antoshchuk

Redakcja i korekta: Magdalena Wachol

Tłumaczenie na język angielski: Joanna Słowik

Tłumaczenie na język ukraiński: Yuriy Antoshchuk

Projekt i skład: Konrad Grajner

www.e-wolontariat.pl

Projekt został sfinansowany w ramach Programu Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności „Przemiany w Regionie” – RITA, realizowanego przez Fundację Edukacja dla Demokracji

POLSKO-AMERYKAŃSKA
FUNDACJA WOLNOŚCI

Podręcznik e-wolontariatu jest dostępny na licencji Creative Commons „Uznanie autorstwa – Na tych samych warunkach 3.0 Polska” (CC-BY-SA 3.0 PL). Pewne prawa zastrzeżone na rzecz: Marzena Kacprowicz, Beata Borowiecka, Fundacja Dobra Sieć. Utwór powstał w ramach Projektu „Podręcznik e-wolontariatu”, realizowanego przez Fundację Dobra Sieć przy wykorzystaniu środków Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności. Zezwala się na dowolne wykorzystanie treści – pod warunkiem zachowania niniejszej informacji o stosowanej licencji, posiadanych praw oraz o Projekcie „Podręcznik e-wolontariatu”. Treść licencji jest dostępna na stronie <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/pl>.

ISBN 978-83-933936-4-0

SPIS TREŚCI

WSTĘP	6
E-WOLONTARIAT – CO TO TAKIEGO?	7
DEFINICJA E-WOLONTARIATU	7
E-WOLONTARIAT A WOLONTARIAT TRADYCYJNY	7
OBLICZA E-WOLONTARIATU	8
CZĘŚĆ I	
E-WOLONTARIUSZE W TWOJEJ ORGANIZACJI	9
PRZYGOTOWANIE ORGANIZACJI	9
Krok 1. Diagnoza	9
Krok 2. Koordynator e-wolontariuszy	10
Krok 3. Plan współpracy	10
NABÓR E-WOLONTARIUSZY	11
Krok 1. Skonstruowanie oferty	11
Krok 2. Rekrutacja	12
Krok 3. Podziękowania	12
Krok 4. Spotkanie organizacyjne i kwestie formalne	12
WSPÓŁPRACA ON-LINE	13
Krok 1. Przygotowanie do wykonywania zadań	13
Krok 2. Wykonywanie zadań	13
Krok 3. Ewaluacja	14
Krok 4. Motywowanie	14
ZAKOŃCZENIE WSPÓŁPRACY	15

CZĘŚĆ II	
TWÓJ PROJEKT E-WOLONTARIACKI	16
CROWDFUNDING I E-DOBROczynność	16
CROWDSOURCING	20
DZIENNIKARSTWO OBYWATELSKIE	22
E-LEARNING	24
GROMADZENIE WIEDZY	25
MAPOWANIE	28
POMOC I SAMOPOMOC:	30
CZĘŚĆ III	
E-WOLONTARIAT PRACOWNICZY	35
CZĘŚĆ IV	
BEZPIECZEŃSTWO W INTERNECIE	37
CZĘŚĆ V	
PRZYDATNE NARZĘDZIA	41
PODSUMOWANIE	46

WSTĘP

WYKORZYSTAJ POTENCJAŁ SPOŁECZNOŚCI INTERNETOWYCH

Zgodnie z raportem z badania Digital Agenda Scoreboard 2014 aktywni internauci, czyli ci, którzy korzystają z Internetu przynajmniej raz w tygodniu, stanowią obecnie 72% populacji Europy¹. Nie są oni jednak tylko biernymi użytkownikami – dzięki technologii Web 2.0 mogą także tworzyć Sieć. Każdego dnia internauci i całe społeczności wspierają się na forach internetowych, budują zasoby wspólnej wiedzy (np. Wikipedię), dzielą się umiejętnościami i podejmują wiele innych aktywności, które nazywamy **e-wolontariatem**.

**Chcecie poznać fascynujący świat e-wolontariatu?
Jesteście w dobrym miejscu!**

Oddajemy w wasze ręce praktyczny przewodnik, dzięki któremu dowiecie się, czym jest wirtualny wolontariat, jak efektywnie współpracować z e-wolontariuszami, a także jak krok po kroku wdrożyć pomysł na konkretny projekt e-wolontariacki.

Podręcznik został podzielony na 5 części:

CZĘŚĆ I:

E-WOLONTARIUSZE W TWOJEJ ORGANIZACJI (poziom podstawowy)

W czym mogą wesprzeć was e-wolontariusze, jak ich do tego zachęcić, jakich narzędzi używać w komunikacji z nimi? W tej części znajdziecie informacje o tym, jak na co dzień współpracować z e-wolontariuszami.

CZĘŚĆ II:

TWÓJ PROJEKT E-WOLONTARIACKI (poziom zaawansowany)

Jeśli chcielibyście prowadzić projekt społeczny w sieci oparty na działalności e-wolontariuszy, zajrzyjcie do części poświęconej projektom e-wolontariackim. Znajdziecie tu praktyczne wskazówki dotyczące tworzenia projektów o różnej tematyce i celu.

CZĘŚĆ III:

E-WOLONTARIAT PRACOWNICZY

Niektórym pracownikom ciężko jest wygospodarować czas na działania wolontariackie. Z pomocą może przyjść im e-wolontariat pracowniczy – czyli wolontariat, który może być wykonywany z dowolnego miejsca, w dowolnym czasie. Wykonanie zadania e-wolontariackich zajmuje często tylko kilkanaście minut, więc jest to dobre rozwiązanie nawet dla bardzo zapracowanych osób.

CZĘŚĆ IV:

BEZPIECZEŃSTWO W INTERNECIE

W każdym działaniu w sieci trzeba pamiętać o zachowaniu zasad bezpieczeństwa. W tej części dowiesz się, na co zwrócić szczególną uwagę i jak przekazywać tę wiedzę e-wolontariuszom.

CZĘŚĆ V:

PRZYDATNE NARZĘDZIA

Spis programów, aplikacji i narzędzi przydatnych we współpracy z e-wolontariuszami. Możecie wybrać coś dla siebie!

¹ http://ec.europa.eu/information_society/newsroom/cf/dae/document.cfm?doc_id=5809.

E-WOLONTARIAT – CO TO TAKIEGO?

DEFINICJA E-WOLONTARIATU

E-wolontariat to wolontariat wykonywany za pośrednictwem Internetu, często zwany także wirtualnym wolontariatem, cyberwolontariatem, wolontariatem on-line czy digital volunteering. Zawsze odnosi się do pracy, w której system on-line (dostęp do Sieci poprzez komputer lub urządzenie przenośne) gra kluczową rolę w rekrutowaniu wolontariuszy, przydzielaniu zadań i ich wykonywaniu¹.

Istnieje wiele aktywności, które mogą być wykonywane przez Internet:

udzielanie bezpłatnych porad, tłumaczenie dokumentów, wyszukiwanie informacji, edytowanie i tworzenie informacji prasowych i artykułów, zawiązywanie grup wsparcia i samopomocy, przygotowywanie newslettera, moderowanie dyskusji na forach internetowych, koordynowanie kampanii on-line, tworzenie stron internetowych, prowadzenie kursów on-line, projektowanie grafik, filmów, podcastrów, monitorowanie Internetu, tagowanie zdjęć i plików i wiele, wiele innych.

WIĘCEJ PROPOZYCJI ZADAŃ E-WOLONTARIACKICH ZNAJDZIESZ NA STRONIE 10

E-WOLONTARIAT A WOLONTARIAT TRADYCYJNY

E-wolontariat, jak sama nazwa wskazuje, ma wiele wspólnego z tradycyjnym wolontariatem. Choć definicje wolontariatu w różnych miejscach Europy mogą się między sobą nieco różnić, generalnie przyjmuje się, że wolontariat to działalność wykonywana dobrowolnie i bez oczekiwania wynagrodzenia, formalna lub nieformalna, służąca budowaniu dobra wspólnego, zazwyczaj wykonywana na rzecz organizacji pozarządowych lub inicjatyw podejmowanych przez społeczności².

¹ <http://virtualvolunteering.wikispaces.com/definition>.

² <http://ict4empl.wikispaces.com/Definitions+of+Internet-mediated+Volunteering>.

Analogicznie e-wolontariatem nazwać możemy dobrowolne i świadomie podejmowane działań na rzecz innych, za które nie pobiera się wynagrodzenia, z jednym tylko dodatkowym warunkiem – działania te (w całości lub częściowo) e-wolontariusz wykonuje zdalnie, przez Internet. By zostać wirtualnym wolontariuszem, trzeba mieć tę samą motywację, co w świecie rzeczywistym: chęć zaangażowania się w sprawy społeczne. Wolontariat w Sieci, podobnie jak ten „w realu”, opiera się na altruizmie, chęci niesienia pomocy drugiemu człowiekowi czy dążeniu do poprawy świata, na gotowości zaangażowania czasu i umiejętności. E-wolontariat to jednak zupełnie nowa jakość – właśnie dlatego, że jest „e”. Wykorzystanie Internetu w pracy wolontariusza stwarza nowe perspektywy: pozwala pokonywać bariery czasu i przestrzeni, otwiera na nowe obszary i formy współpracy, nadaje pracy wolontariusza wymiar globalny.

Warto zaznaczyć, że celem e-wolontariatu nie jest wyparcie wolontariatu tradycyjnego. Wręcz przeciwnie – e-wolontariat rozszerza jego możliwości. Dzięki wykorzystaniu nowych technologii e-wolontariat znacznie zwiększa zasięg i pole działań projektów; sam w sobie jest też atrakcyjny również dla tych, którzy nie mają za sobą doświadczenia w działaniach wolontariackich (za to spędzają wiele czasu w Internecie, znają jego mechanizmy i możliwości). Dla wielu ludzi e-wolontariat może stać się ulubionym sposobem na działania społeczne, dla niektórych zaś pozostanie dodatkiem do zaangażowania tradycyjnego.

Internet może stanowić doskonałe narzędzie dla organizacji non-profit, firm oraz wszystkich innych aktywnych instytucji i osób, które chcą zmieniać świat na lepsze. Dzięki wykorzystaniu potencjału nowych technologii do realizacji zaplanowanych działań, mogą one zyskać dostęp zarówno do świetnych narzędzi, jak i do zaangażowanych ludzi, którzy wesprą ich pomysły.

OBLICZA E-WOLONTARIATU

Aby lepiej zrozumieć istotę e-wolontariatu, można opisać go przy pomocy klasyfikacji:

Ze względu na typ organizatora:

1. E-wolontariat formalny – realizowany przez organizacje pozarządowe, instytucje i inne podmioty, które w świetle obowiązującego prawa mogą podejmować współpracę z wolontariuszami.
 - E-wolontariat nieformalny – realizowany przez grupy nieformalne, mający zazwyczaj cechy oddolnej inicjatywy zmierzającej do rozwiązania konkretnego problemu.
2. Ze względu na relację między organizatorami a e-wolontariuszami i sposób współpracy:
 - E-wolontariat bezpośredni – projekty, w których relacje między organizatorami a e-wolontariuszami przypominają relacje znane z tradycyjnego wolontariatu: e-wolontariusze zazwyczaj wybierani są w drodze rekrutacji, organizatorzy podpisują z nimi porozumienie o wykonywaniu świadczeń wolontariackich, rozdzielają między nich zadania i monitorują ich wykonanie.
 - E-wolontariat masowy – projekty angażujące dużą liczbę osób, w których zadania wykonywane są na zasadzie crowdsourcingu. Często do tego typu projektów może przyłączyć się każdy, nie ma rekrutacji, a porozumienie o wykonywaniu świadczeń e-wolontariackich zastąpione jest regulaminem strony lub aplikacji, za pośrednictwem której odbywa się e-wolontariat.
3. Ze względu na cel projektu:
 - Crowdfunding i e-dobroczynność – zbieranie środków finansowych i materialnych na dany cel.
 - Crowdsourcing – wspólne rozwiązywanie problemów i/lub poszukiwanie nowych pomysłów.
 - Dziennikarstwo obywatelskie – wykonywane przez niezawodowych dziennikarzy w interesie społecznym.
 - E-learning – uczenie się za pośrednictwem Internetu.
 - Gromadzenie wiedzy – tworzenie zasobów wspólnej wiedzy.

- Mapowanie – społecznościowe tworzenie map obrazujących dany problem, zjawisko lub obiekty.
- Pomoc i samopomoc – zapewnianie wsparcia osobom w potrzebie.

WIĘCEJ O TYPACH PROJEKTÓW E-WOLONTARIACKICH ZNAJDZIESZ W CZĘŚCI II

4. Ze względu na czas wykonania zadania:

- Mikrowolontariat – zadania, których wykonanie zajmuje od kilkunastu minut do kilku godzin.
- E-wolontariat długoterminowy – np. aktualizowanie strony internetowej, moderowanie profilu w portalu społecznościowym.

5. Ze względu na charakter e-wolontariatu:

- Stały – współpraca nawiązywana jest na dłuższy czas i opiera się na wykonywaniu długoterminowych, określonych zadań (powtarzalnych lub stanowiących logiczny ciąg).
- Cykliczny – wznawiany w określonych odstępach czasu, zależnych od przebiegu poszczególnych etapów projektu.
- Akcyjny – charakteryzują go najczęściej krótkoterminowe akcje, których celem jest jednoczesne zaangażowanie jak największej liczby osób.

PO LEKTURZE TEJ CZĘŚCI WIESZ JUŻ:

- › Czym jest e-wolontariat
- › Czym e-wolontariat różni się od wolontariatu tradycyjnego
- › Jakie są odmiany e-wolontariatu

CZĘŚĆ I

E-WOLONTARIUSZE W TWOJEJ ORGANIZACJI

Niemal w każdym projekcie społecznym, realizowanym przez organizacje czy grupy pasjonatów, znajdzie się miejsce dla e-wolontariuszy. E-wolontariusze mogą wspomagać działania, które realizujecie w lokalnej społeczności (np. przez wspieranie promocji wydarzeń czy projektowanie grafik), możecie także nawiązywać współpracę z e-wolontariuszami z odległych krańców kraju i świata.

W tej części podręcznika przyjrzymy się bliżej poszczególnym etapom współpracy z e-wolontariuszami: od wewnętrznego przygotowania organizacji, przez wykonywanie zadań on-line i motywowanie, aż po zakończenie współpracy w przyjaznej atmosferze.

PRZYGOTOWANIE ORGANIZACJI

E-wolontariusze mogą wesprzeć was zarówno w wykonywaniu codziennych zadań (np. aktualizowaniu strony www), jak i w realizacji konkretnego projektu. Niezależnie jednak od typu działania, do jakiego chcecie zaangażować e-wolontariuszy, musicie odpowiednio przygotować waszą organizację na ich przyjęcie.

Krok 1. Diagnoza

Najlepiej zacząć od diagnozy – wnikliwej analizy potrzeb, oczekiwań i możliwości waszej organizacji. Pomoże wam ona w zidentyfikowaniu obszarów, w których najbardziej potrzebujecie wsparcia.

Przykładowy schemat diagnozy:

1. Spiszcie projekty, nad którymi obecnie pracujecie.
2. W ramach tych projektów wypiszcie zadania, wraz z terminem ich wykonania i osobami odpowiedzialnymi za ich realizację.
3. Zastanówcie się, które z wymienionych zadań mogą zostać wykonane przez wolontariuszy.
4. Przemyślcie, które z zadań przeznaczonych dla wolontariuszy można wykonać (w całości lub częściowo) za pośrednictwem Internetu. To właśnie te zadania będą zadaniami dla e-wolontariuszy.

Być może już w tym momencie pojawiają się pewne wątpliwości. Po pierwsze: czy nasza mała organizacja znajdzie w codziennych działaniach coś, co mogłoby być atrakcyjne dla osób aktywnych w Sieci? Czy nie jest tak, że e-wolontariusze sprawdzają się we współpracy z dużymi organizacjami? Czy sami nie powinniśmy posiadać bardzo dużych kompetencji związanych z nowymi technologiami, by zaangażować e-wolontariuszy?

Mamy dobre wieści: w każdej organizacji znajdują się zadania dla e-wolontariuszy, jeśli tylko jej działalność w jakimkolwiek stopniu wiąże się z korzystaniem z Internetu: wysyłaniem maili, wyszukiwaniem informacji, prowadzeniem strony internetowej czy profilu na portalu społecznościowym. Aby zaangażować e-wolontariuszy wcale nie musicie być biegłymi programistami czy informatykami – współpraca ta może odbywać się za pośrednictwem najprostszych narzędzi komunikacyjnych (e-mail, forum, komunikatory), z których korzystacie na co dzień. Co więcej, może okazać się, że to właśnie e-wolontariusz pomoże wam podnieść kompetencje i „podszkolić się” w zakresie nowych technologii.

Jakie zadania mogą wykonywać e-wolontariusze?

Zadania administracyjne

- moderowanie strony www/profilu w social media
- moderowanie dyskusji na forach internetowych

Zadania fundraisingowe

- budowanie bazy potencjalnych darczyńców
- przygotowanie newslettera dla darczyńców

Zadania twórcze

- tworzenie i edycja grafiki/wideo, (np. logotypu, ulotki, plakatu, spotu promocyjnego)

Zadania promocyjne

- redagowanie informacji prasowych
- nawiązywanie kontaktu z patronami medialnymi

Zadania eksperckie

- udzielanie bezpłatnych porad i konsultacji tematycznych
- przygotowywanie i prowadzenie szkoleń e-learningowych

Krok 2. Koordynator e-wolontariuszy

Wyznaczenie osoby odpowiedzialnej za kontakt z e-wolontariuszami ma duże znaczenie dla jakości waszej współpracy. Koordynator to osoba pierwszego kontaktu, która będzie odpowiedzialna za:

- Dbanie o kwestie formalne współpracy z e-wolontariuszami (np. przygotowanie porozumień o współpracy),
- Komunikację z e-wolontariuszami,
- Rozdzielanie zadań,
- Monitorowanie sposobu wykonywania zadań,
- Przeprowadzanie ewaluacji.

Jeśli w waszej organizacji wyznaczony jest już koordynator wolontariuszy tradycyjnych, dobrze byłoby, aby to właśnie on wziął pod opiekę e-wolontariuszy.

Krok 3. Plan współpracy

Plan współpracy z e-wolontariuszami to zbiór praktycznych porad, dzięki którym współpraca będzie przebiegała harmonijnie, a wy – organizatorzy e-wolontariatu – będziecie mieli pewność, że o niczym nie zapomnieliście. Plan powinien zawierać m.in.:

- Listę zadań do wykonania wraz z harmonogramem,
- Wybór narzędzi do zarządzania procesem wykonywania zadań (lista przykładowych narzędzi – Część V),
- Jeśli wymaga tego specyfika projektu – opis procesu przygotowania e-wolontariuszy do wykonywania zadań (więcej o procesie przygotowania e-wolontariuszy – str. 13),
- Opis systemu motywacyjnego (więcej o sposobach motywacji – str. 14),
- Reguły wystawiania referencji na zakończenie współpracy.

Kiedy ustalimy już, jakie zadania mają zostać wykonane, kto będzie czuwał nad ich realizacją i kto zaopiekuje się e-wolontariuszami, a także opracujemy scenariusz działania, możemy przystąpić do poszukiwania odpowiednich kandydatów i kandydatek do współpracy.

NABÓR E-WOLONTARIUSZY

Krok 1. Skonstruowanie oferty

Formułowanie oferty podczas poszukiwania wolontariuszy jest jedną z kluczowych kwestii. Aby trafiła do zainteresowanych, powinna nie tylko zawierać konkretne informacje (Kto? Co? Kiedy?), lecz także być napisana w języku, który podkreśli, na jakie pozafinansowe profity może liczyć e-wolontariusz. Pamiętajcie, że współpraca z wami może być dla e-wolontariusza okazją do realizacji swoich pasji, poznania nowych osób czy zdobycia doświadczenia. Co ważne, pomoc przez Internet umożliwia zaangażowanie grup wykluczonych, np. osób niepełnosprawnych. Wasza oferta dotrze do różnych internautów, dlatego tak ważne jest jej odpowiednie przygotowanie.

Warto możliwie najdokładniej sformułować zadania, by w przyszłości uniknąć nieporozumień. Określcie więc w kilku zdaniach, jakie wyzwania stoją przed wolontariuszem, jakie kwalifikacje powinien posiadać, kiedy i w jakiej formie zadania powinny być wykonane. Stosujcie zasadę: im konkretniej, tym lepiej. Unikanie ogólników zdecydowanie pomoże w znalezieniu e-wolontariuszy i ułatwi dalszą współpracę. E-wolontariusz poszukujący dla siebie ciekawego zajęcia chce, przede wszystkim, dowiedzieć się:

- Kim jest organizator?
- W jaki sposób można mu pomóc i ile czasu to zajmie?
- Jak mogę się z nim skontaktować?

Stworzoną ofertę „puszczamy w świat”. Jak daleki – zależy od charakteru zadań i profilu poszukiwanego kandydata. Promować ją możecie w serwisach na poziomie krajowym lub regionalnym, na portalach społecznościowych, w grupach dyskusyjnych, w lokalnych instytucjach, wśród znanych wam organizacji, ale także „stacjonarnie” – np. na tablicy ogłoszeń w szkole lub w centrum miasta. Warto dobrze zastanowić się, z jakich kanałów komunikacji korzystają wasi potencjalni e-wolontariusze oraz w jakich miejscach bywają. Jeśli chcecie dotrzeć do seniorów, warto wziąć pod uwagę Uniwersytety Trzeciego Wieku, organizacje i kluby seniora, a także przychodnie lekarskie.

Kanały komunikacji z potencjalnymi e-wolontariuszami mogą też być przedmiotem zespołowej „burzy mózgów” – im więcej pomysłów przyjdzie wam do głowy, tym większe prawdopodobieństwo znalezienia poszukiwanego lub poszukiwanej.

Możecie również skorzystać z pomocy społeczności e-wolontariuszy zgromadzonej na platformie www.e-wolontariat.pl – to duża grupa osób z całej Europy, które mogą wesprzeć was, wykonując zadanie za pośrednictwem platformy. Jak się z nimi skontaktować? To bardzo proste! Wystarczy, że wejdziecie na stronę www.e-wolontariat.pl, założycie tam swoje konto i dodacie zadanie.

Jak uatrakcyjnić ofertę:

1. Opisz korzyści, jakie odniesie e-wolontariusz/e-wolontariuszka dzięki udziałowi w projekcie.

- Zdobycie wiedzy i doświadczenia (wzbogacenie CV),
- Rozwijanie kompetencji (zarówno twardych, np. konkretna wiedza merytoryczna, jak i miękkich, np. umiejętność pracy w zespole, zarządzanie czasem),
- Kontakt z profesjonalistami w danej dziedzinie,
- Możliwość odbycia stażu/praktyki,
- Szansa na „awans” w strukturach organizacji, zdobycia pracy w przyszłości,
- Doskonalenie się (np. udział w dodatkowych szkoleniach),
- Okazja do wpływania na kształt prowadzonych działań,
- Nawiązanie nowych kontaktów (prywatnych i zawodowych).

2. Dobrze opisz projekt, do którego poszukujesz e-wolontariusza/e-wolontariuszki:

- Możesz, na przykład, stworzyć krótki filmik, opowiadający o istocie projektu,
- Możesz w dowolny sposób zaakcentować wagę tematu i prestiż projektu (dlaczego to, co robimy jest ważne i dlaczego możesz nam bardzo pomóc jako wolontariusz).

3. Opisz warunki pracy:

- Miła atmosfera pracy,
- Informacja o podpisaniu porozumienia o wolontariacie,
- Informacja o szkoleniu wprowadzającym (np. zakończonym certyfikatem).

Uwaga! Ofertę radzimy publikować dopiero wtedy, kiedy cały plan współpracy z e-wolontariuszami będzie dopięty na ostatni guzik. Nie możecie dopuścić do sytuacji, w której kandydat zgłasza się do was, a wy nie macie dla niego gotowych zadań oraz wyznaczonego koordynatora.

Krok 2. Rekrutacja

W zależności od potrzeb i specyfiki projektu rekrutacja może być jedno- lub wieloetapowa. Wieloetapowa rekrutacja może zakładać na przykład:

- Etap I: Wypełnienie formularza on-line, przesłanie CV i/lub listu motywacyjnego. Formularz on-line może zawierać również test sprawdzający umiejętności potencjalnego e-wolontariusza, które będą potrzebne do wykonania zadań (np. stopień znajomości arkuszy kalkulacyjnych).
- Etap II: Rozwiązanie zadania związanego z charakterem projektu/studium przypadku (np. w projekcie pomocowym – odpowiedź na fikcyjny list osoby potrzebującej).
- Etap III: Rozmowa on-line.

Podczas rekrutacji wiele uwagi należy poświęcić poznaniu oczekiwań i potrzeb kandydatów – ich motywacja jest równie ważna, jak ich kompetencje. Dobre dopasowanie zadań e-wolontariackich i systemu motywacyjnego bardzo pozytywnie wpłynie na jakość współpracy.

Krok 3. Podziękowania

Pamiętajcie, że dobrze jest odpowiedzieć i podziękować wszystkim e-wolontariuszom, którzy nadesłali swoje zgłoszenia. Skoro zdecydowali się do was napisać, oznacza to, że podjęli również decyzję o przekazaniu wam części swojego wolnego czasu. Dobrze również o nich pamiętać – być może jeszcze kiedyś będą mogli wspomóc wasze działania.

Krok 4. Spotkanie organizacyjne i kwestie formalne

Rekrutacja zakończona sukcesem? Gratulacje! Możecie teraz śmiało obwieszczać, że zespół waszej organizacji właśnie powiększył się o nowe osoby.

Teraz nadszedł czas na szczegółowe ustalenie zasad współpracy. Z naszego doświadczenia wynika, że najlepiej w takich sytuacjach sprawdza się rozmowa twarzą w twarz – „w realu” lub wirtualna, na przykład za pośrednictwem telefonu czy w formie wideokonferencji. Warto podczas niej bardziej szczegółowo omówić zakres zadań do wykonania (np. *Dlaczego te zadania są dla nas ważne? Jak wpisują się w nasze pozostałe działania? Czego dotyczy projekt? Jakie są jego cele i jak praca e-wolontariuszy przyczyni się do ich realizacji? Kim są odbiorcy? Co chcemy osiągnąć?* – wszystko, co pomoże e-wolontariuszom zrozumieć sens ich pracy), a także ustalić częstotliwość i kanały komunikacji, m.in.:

- W jaki sposób przesyłane będą zadania e-wolontariackie? (np. e-mail, program do zarządzania projektem, dysk w chmurze).
- W jaki sposób e-wolontariusze mogą kontaktować się z koordynatorem? (np. e-mail, telefon, komunikator internetowy).
- W jaki sposób e-wolontariusze mogą kontaktować się ze sobą nawzajem? (np. lista mailingowa, wątek na forum, grupa na portalu społecznościowym).
- Czy będą organizowane grupowe spotkania lub wideokonferencje dla całego zespołu e-wolontariuszy? Jeśli tak, w jaki sposób i z jaką częstotliwością?

Wszelkie ustalenia warto spisać, aby móc w przyszłości łatwo do nich wrócić. W niektórych państwach Europy wymagane jest podpisanie porozumienia o wykonywaniu świadczeń wolontarystycznych. Jest ono umową między ko-rzystającym (np. organizacją pozarządową lub instytucją) a wolontariuszem, określającą wzajemne prawa i obowiązki. Niezależnie jednak od obowiązku prawnego, porozumienie zawsze warto przygotować – dzięki niemu współpraca będzie przejrzysta dla obu stron.

[PRZYKŁADOWE POROZUMIENIE ZNAJDZIESZ W CZĘŚCI V](#)

Podpisanie porozumienia może być jednak trudne do wykonania w projektach masowych, opartych na crowdsourcingu. W takich przypadkach sugerujemy przygotowanie regulaminu albo kodeksu honorowego, których przeczytanie i akceptacja będą warunkiem koniecznym do rozpoczęcia współpracy na zasadzie e-wolontariatu.

Na początku współpracy e-wolontariusz powinien zostać również powiadomiony o ewentualnym ryzyku dla zdrowia i bezpieczeństwa związanym z wykonywanymi świadczeniami oraz o zasadach ochrony przed zagrożeniami (m.in. jak bezpiecznie korzystać z komputera i Internetu).

WIĘCEJ INFORMACJI O BEZPIECZEŃSTWIE ZNAJDZIESZ W CZĘŚCI IV

WSPÓŁPRACA ON-LINE

Krok 1. Przygotowanie do wykonywania zadań

E-wolontariusze wybrani, formalności dopełnione. Jeszcze tylko jeden krok dzieli was od płynnej współpracy: przygotowanie e-wolontariuszy do wykonywania zadań.

W zależności od specyfiki danego projektu i charakteru zadań do wykonania, warto zadbać o odpowiedni zestaw szkoleń do e-wolontariuszy, np.:

1. Szkolenia merytoryczne z tematyki, której dotyczy projekt. Szkolenie takie może być zakończone testem sprawdzającym,
2. Szkolenie techniczne z obsługi narzędzi używanych do rozdzielania i przesyłania gotowych zadań.

Szkolenia mogą być oczywiście kontynuowane w przyszłości. W ramach systemu motywacyjnego możecie proponować e-wolontariuszom również szkolenia specjalistyczne, np. z kompetencji miękkich i komunikacji czy z zarządzania projektem.

Szkolenie może być zorganizowane stacjonarnie lub on-line, np. w formie webinarium, wideokonferencji, kursu e-learningowego.

Mogą to być oczywiście szkolenia cykliczne, kontynuowane w przyszłości. Możecie również zorganizować dla e-wolontariuszy szkolenia bardziej zaawansowane, związane z tematyką projektu lub z inną tematyką, pozwalającą podnosić kompetencje e-wolontariuszy, np. z rozwiązywania konfliktów, zarządzania projektem, podziału obowiązków.

NARZĘDZIA POMOCNE W ZORGANIZOWANIU SZKOLEŃ ON-LINE ZNAJDZIESZ W CZĘŚCI V

Projekty e-wolontariackie często oparte są na pracy zespołowej. W takich przypadkach ważne jest, aby współpracujący ze sobą e-wolontariusze tworzyli zgrany zespół. Może w tym pomóc spotkanie „w realu” lub wideokonferencja, podczas której e-wolontariusze poznają się i integrują (podczas wideokonferencji można na przykład przeprowadzić proste ćwiczenia animacyjne). Dobrze byłoby, aby e-wolontariusze mieli przestrzeń do kontaktu pozazadaniowego (np. grupę dyskusyjną na portalu Facebook).

Krok 2. Wykonywanie zadań

E-wolontariusz powierzone mu zadania wykonuje zdalnie, poza siedzibą organizacji. Do rozdzielania i monitorowania wykonania zadań możemy wykorzystać aplikacje do zarządzania projektem lub umówić się na w inny sposób, np. na przesyłanie zadań drogą mailową.

NARZĘDZIA DO ZARZĄDZANIA PROJEKTEM ZNAJDZIESZ W CZĘŚCI V

Przy rozdzielaniu zadań warto upewnić się, czy obie strony dobrze rozumieją polecenie:

- Jaki efekt chcemy osiągnąć? Skąd będziemy wiedzieli, że zadanie zostało wykonane poprawnie?
- Jaki jest termin wykonania zadania?
- W jaki sposób przesłany będzie wynik?

Pierwsze zadanie powinno być zadaniem testującym – niezbyt skomplikowanym, którego celem będzie sprawdzenie zarówno rzetelności i umiejętności e-wolontariusza, jak i wybranych przez nas sposobów komunikacji. Jeśli w trakcie wykonywania zadania nie wystąpią problemy, stopniowo będzie można zwiększać odpowiedzialność zadań.

Warto również zadbać o wzbogacanie oferty dla e-wolontariuszy różnorodnymi zadaniami – dzięki temu będą oni mogli stale rozwijać swoje umiejętności i zainteresowania oraz sprawdzać się w nowych rolach. Bądźcie również otwarci na propozycje e-wolontariuszy – na pewno sami mają mnóstwo pomysłów na swoje zaangażowanie i rozwijanie swoich pasji w ramach realizowanego z wami projektu.

Krok 3. Ewaluacja

Podczas współpracy z e-wolontariuszami bardzo istotną rolę odgrywa ewaluacja towarzysząca, pozwalająca na bieżąco śledzić stopień i jakość wykonania zadań, a także motywację e-wolontariuszy. Przykładowe formy ewaluacji to:

- Anonimowe ankiety (opisywanie trudności, proponowanie zmian) – tzw. feedback forms,
- Spotkania zespołu, podczas których omawiane są zarówno sukcesy, jak i problemy zaistniałe w trakcie realizacji projektu,
- Rozmowy indywidualne koordynatora i e-wolontariusza,
- Elektroniczne karty pracy (karty zadań),
- Anonimowe ankiety wśród beneficjentów projektu, z którymi współpracują e-wolontariusze.

NARZĘDZIA POMOCNE W EWALUACJI ZNAJDZIESZ W CZĘŚCI V

Krok 4. Motywowanie

Dla e-wolontariuszy bardzo ważna jest informacja zwrotna (tzw. feedback) i docenianie wykonanej pracy. Nie pozostawiajcie wirtualnych wolontariuszy samym sobie, śmiało chwalcie za postępy w pracy i starajcie się omawiać błędy. Jeżeli nawiązujecie z wirtualnymi wolontariuszami dłuższą współpracę, pomyślcie o mechanizmach, które pomogą im systematycznie zdobywać nowe umiejętności i integrować się z resztą zespołu.

Motywuj e-wolontariuszy:

- Zamieść informacje o wolontariuszach na stronie organizacji (żeby wiedzieli, że są integralną częścią zespołu),
- Wszystkie treści, których autorami są e-wolontariusze, podpisuj ich imieniem i nazwiskiem lub pseudonimem,
- Załóż dla e-wolontariusza skrzynkę e-mailową w domenie organizacji,
- Zapewnij wsparcie (np. koordynatora e-wolontariuszy, do którego e-wolontariusze mogą zwrócić się z każdą sprawą i/lub superwizji),
- Udzielaj informacji zwrotnej po wykonaniu każdego zadania, doceniaj, dziękuj,
- Eksponuj osiągnięcia e-wolontariusza,
- Zorganizuj konkurs na E-wolontariusza/E-wolontariuszkę Miesiąca/Roku,
- Weź pod uwagę potrzeby i sugestie e-wolontariuszy (ewaluacja/feedback),
- Opracuj system nagród (np. możliwość zdobywania kolejnych uprawnień, nagrody za osiągnięcie celów, wirtualne odznaki),
- Zapewnij możliwości rozwoju (np. udział w dodatkowych szkoleniach, kontakt z profesjonalistami, powierzanie coraz bardziej wymagających zadań, korzystanie z nowych narzędzi, zwiększanie poziomu dostępu do informacji i wiedzy organizacji),
- Pomyśl o perspektywie finansowej – możliwości awansu w strukturach, realizacji płatnych zleceń,
- Organizuj cykliczne spotkania zespołu (stacjonarne lub on-line),
- Zapraszaj e-wolontariuszy na organizowane wydarzenia, wyjazdy, spotkania integracyjne,
- Stwórz społeczność e-wolontariuszy (np. grupy na portalach społecznościowych, rozmowy on-line, listy mailingowe),
- Dbaj o zasady bezpiecznej komunikacji (non-violent communication).

ZAKOŃCZENIE WSPÓŁPRACY

Zawsze chcielibyśmy, by przyjazne osoby zostawały w naszej organizacji jak najdłużej. Nie zawsze jest to możliwe i przychodzi czas, w którym trzeba powiedzieć „do widzenia”.

Trzeba liczyć się z tym, że niektórzy e-wolontariusze będą współpracowali z wami niedługo – zrealizują kilka zadań, po czym, z różnych przyczyn, zawieszą swoją działalność. Nie ma w tym niczego złego. Jeśli pozostawicie dobre wrażenie, osoby te na pewno do was wrócą lub zostaną ambasadorami waszej organizacji wspierającymi was na różne sposoby.

W przypadku tradycyjnego wolontariatu, dziękując wolontariuszowi, możemy utrzymywać z nim kontakt mailowy, który daje szansę na dalszą współpracę z nim jako e-wolontariuszem. Wolontariuszowi wystawiamy referencje, możemy również podziękować mu w formie dyplomu czy certyfikatu, obdarować gadżetami naszej organizacji. E-wolontariuszowi możecie podziękować dokładnie tak samo! Certyfikat wirtualny ma taką samą moc dla odbiorcy, a przecież zawsze możecie poprosić e-wolontariusza o adres korespondencyjny i, najzwyczajniej w świecie, wysłać do niego wszystkie dokumenty i podziękowania pocztą.

Nie zapominajcie o e-wolontariuszach. Dobrze jest prowadzić bazę kontaktów, wysyłać im cykliczne newslettery, dawać sygnały, że są dla naszej organizacji ważni. E-wolontariusz, choć często nie macie okazji, by poznać go bezpośrednio, to żywa osoba, która powinna być doceniana i, poznając wasze działania, może zostać waszym „ambasadorem” zarówno w świecie realnym, jak i wirtualnym.

PO LEKTURZE TEJ CZĘŚCI WIESZ JUŻ:

- › Jak przeprowadzić diagnozę swojej organizacji
- › Jak przygotować się na przyjęcie e-wolontariuszy
- › Jak zaplanować i zarządzać współpracą z e-wolontariuszami
- › Jak monitorować działania e-wolontariuszy
- › Jak motywować e-wolontariuszy do pracy
- › Jak dobrze zakończyć współpracę

CZĘŚĆ II

TWÓJ PROJEKT E-WOLONTARIACKI

Projekt e-wolontariacki to projekt oparty na pracy e-wolontariuszy. E-wolontariusze pełnią w nim kluczowe funkcje, są odpowiedzialni za większość zadań i gdyby nie oni, realizacja projektu nie byłaby możliwa. Na wstępie Podręcznika wspomnieliśmy, że projekty takie mogą przyjmować rozmaite formy – wszystko zależy od pomysłowości tworzących je ludzi i ich wrażliwości na problemy społeczne.

Przygotowaliśmy dla was serię siedmiu scenariuszy, zawierających praktyczne wskazówki do każdego ze zdefiniowanych przez nas typów e-wolontariatu: crowdfunding i e-dobroczynność, crowdsourcing, dziennikarstwo obywatelskie, e-learning, gromadzenie wiedzy, mapowanie, pomoc i samopomoc. Jeśli macie pomysł na konkretny projekt e-wolontariacki i zastanawiacie się, w jaki sposób go wdrożyć, albo jeśli jesteście w trakcie prowadzenia projektu e-wolontariackiego i chcielibyście zadbać o to, aby był jak najlepszej jakości, zapraszamy do lektury!

CROWDFUNDING I E-DOBROCZYNNOŚĆ

Crowdfunding to model finansowania pomysłów, w którym środki finansowe pozyskiwane są od społeczności – zazwyczaj dużego, rozproszonego „tłumu” (ang. *crowd*), wpłacającego na dany cel niewielkie kwoty. Darczyńcy za swoją pomoc często otrzymują unikalne nagrody związane ze wspieranym projektem.

E-dobroczynność to z kolei projekty dobroczynne prowadzone za pośrednictwem Internetu, np. zbiórki darów rzeczowych, czy projekty wykorzystujące mechanizm *click-and-donate*, w których użytkownik, klikając w specjalny przycisk, generuje zysk dla organizatora zbiórki.

LudzieSerca.pl

Społeczność e-wolontariuszy, którzy we wszechstronny sposób pomagają rodzicom chorych dzieci m.in. poprzez organizowanie pomocy finansowej i rzeczowej (paczki żywnościowe, wyprawki szkolne, odzież), w komunikowaniu się z klinikami w Polsce i na świecie, w tłumaczeniu dokumentów, tworzeniu apeli, plakatów i ulotek, kontakcie z mediami, a także rozpowszechnianiu informacji na temat pomocy.

Czym zajmują się e-wolontariusze w tego typu projektach?

Tworzą i zamieszczają ogłoszenia o akcjach dobroczynnych, promują akcje w Sieci (rozsyłają informacje do mediów, zamieszczają je na portalach społecznościowych), wyszukują potencjalnych darczyńców.

Kim są e-wolontariusze?

To najczęściej osoby dorosłe, którym bliski jest cel danej zbiórki.

ORGANIZUJEMY PROJEKT CROWDFUNDINGOWY!

Zbiórkę funduszy najłatwiej przeprowadzić w miejscu, w którym zgromadzona jest społeczność potencjalnych darczyńców – czyli na platformach crowdfundingowych. Dlaczego warto z nich korzystać?

1. Przede wszystkim: niczego nie ryzykujecie – wasz projekt może tylko zyskać. Platformy crowdfundingowe najczęściej nie pobierają prowizji za wystawienie projektu – organizator zbiórki obciążany jest kilkuprocentową opłatą zazwyczaj tylko wtedy, kiedy zbiórka zakończy się sukcesem.
2. Projekt zyskuje promocję na poziomie co najmniej krajowym. Dzięki temu może zdobyć nie tylko środki na realizację, lecz także pozyskać dodatkowych darczyńców, którym pomysł się spodoba i będą skłonni wspierać go w przyszłości.
3. Wokół projektu może zawiązać się społeczność osób żywo zainteresowanych danym pomysłem, wspierająca go nie tylko finansowo. Pomagają w tym narzędzia umożliwiające bieżące informowanie darczyńców o przebiegu realizacji projektu – np. blogi stanowiące integralny element strony zbiórki na platformie crowdfundingowej. Jeśli będziemy w stałym kontakcie z osobami, które wsparły nasz pomysł, na pewno bardzo pozytywnie wpłynie to na wzrost wiarygodności przedsięwzięcia, a także dotarcie ze swoimi działaniami do szerszego grona osób, pozyskanie nowych „fanów” czy ambasadorów. Osoby, które wesprą nasz projekt, poczują się za niego współodpowiedzialne. Będą śledziły wydarzenia i dzieliły się informacjami ze znajomymi.
4. Dzięki bezpośredniemu kontaktowi z potencjalnymi odbiorcami otrzymujemy informację zwrotną nie tylko na temat naszego pomysłu, lecz także na temat samego wykonania projektu i jego niedociągnięć. Umożliwia to wprowadzenie poprawek w czasie trwania projektu, co ostatecznie może zaważyć na jego sukcesie¹.

¹ Polecamy artykuły edukacyjne: <https://wspieram.to/4filary.html>.

Przykładowe platformy crowdfundingowe:

Globalne:

<https://www.indiegogo.com/>

<https://www.kickstarter.com/>

Polskie:

<http://polakpotrafi.pl/>

<https://wspieram.to/>

JAK DOBRZE PRZYGOTOWAĆ PROJEKT CROWDFUNDINGOWY?

1. POMYSŁ

Musi mieć potencjał! Niezależnie od tego, jak bardzo nietypowy jest pomysł, jeżeli jesteście w stanie zainteresować nim odbiorców, macie duże szanse na jego realizację.

2. PROJEKT

OPIS

Powinien zawierać szczegółowe informacje na temat projektu i jego produktu oraz autora (Kim jesteście? Dlaczego to robicie? Dlaczego warto wesprzeć wasz pomysł?). Jeśli zamierzacie zebrać dużą kwotę, dobrze jest skonstruować bardziej szczegółowy budżet projektu – np. jeśli zbieracie środki na zorganizowanie festiwalu muzycznego, to ile pieniędzy przekażecie na wynajem sali, ile na wynagrodzenia dla artystów, ile na catering etc. Będzie to dowód na to, że budżet projektu jest przemyślany i uzasadniony. Możecie opisać też, w jaki sposób zamierzacie spożytkować nadwyżkę – np. kiedy bierzecie 150% kwoty, dodatkowo zorganizujecie warsztaty i nagracie DVD.

FILM

Do wielu zbiorów crowdfundingowych dołączony jest krótki filmik zachęcający do przyłączenia się do akcji. Powinien on opowiadać swego rodzaju historię – pokazać, kto stoi za projektem, zarażać pasją autora. Jego długość nie powinna przekraczać 3-4 minut.

NAGRODY

Czasem sama idea nie zachęci odwiedzających do wsparcia. Ważne są również nagrody. Niektóre platformy crowdfundingowe wymagają przygotowania dla wpłacających drobnych prezentów w podzięk za ich wsparcie. Każdy z podarków powinien być adekwatny do poziomu wsparcia i związany z samym projektem. Np. jeśli celem naszej zbiórki jest zebranie funduszy na organizację festiwalu muzycznego, możemy przygotować następujące nagrody: za wpłatę 10 zł – przypinki z logotypem festiwalu, za 20 zł – festiwalową torbę płócienną, za 50 zł – płytę z autografem artysty, za 500 zł – możliwość wejścia za kulisami.

FUNDUSZE

Należy pamiętać, aby ustalona kwota oddawała realne zapotrzebowanie i nie była ani zawyżona, ani zaniżona. Pamiętajcie również o uwzględnieniu kwoty prowizji pobieranej przez platformę crowdfundingową i ewentualnych podatkach.

3. PROMOCJA

Potencjalni darczyńcy nie wesprą projektu, jeżeli nie będą wiedzieli o jego istnieniu. Jak najlepiej się wypromować? Z pomocą zaangażowanych e-wolontariuszy, którzy będą mówili o naszym projekcie wszędzie i wszystkim! Możecie wykorzystać następujące kanały komunikacji:

- Prywatne konto na Facebooku, fan page (zarówno własny, jak i innych, zaprzyjaźnionych organizacji),
- Portale (małe, tematyczne lub ogólnoinformacyjne),
- Lokalne media,
- Fora tematyczne,

- Blogi tematyczne,
- Inne organizacje/instytucje,
- Własny krąg znajomych.

4. AKTUALIZACJE

Prowadźcie dialog ze wspierającymi, budujcie swoją wiarygodność, zacieśniajcie więzy z sympatykami projektu! Aktualizacje projektu mogą obejmować:

- Dodanie nowych nagród,
- Dodanie nowych zdjęć, klipów wideo bądź opisów,
- Informacje o etapie rozwoju projektu,
- Informacje o zmianach, poprawkach w projekcie,
- Informacje dotyczące wykorzystania większego niż się spodziewano wsparcia,
- Podziękowania za wkład i wsparcie projektu darczyńcom lub partnerom.

O CZYM WARTO PAMIĘTAĆ?

Przed rozpoczęciem akcji crowdfundingowej należy dokładnie zapoznać się z obowiązującym prawem w zakresie organizacji internetowych zbiorów funduszy, a także z regulaminami i tabelami opłat/prowizji poszczególnych platform crowdfundingowych.

ORGANIZUJEMY PROJEKT E-DOBROCZYNNY!

Akcje e-dobroczynne mogą przyjmować różnorodne formy. Najpopularniejsze z nich to:

- Mechanizm *click-and-donate* – użytkownik, klikając w specjalny przycisk, generuje zysk dla organizatora zbiórki.
- Mechanizm *pay with a Post/pay with a Tweet* – darczyńcy „płacą” za usługę lub produkt, publikując informację o niej/o nim na swoim profilu w mediach społecznościowych. Często w ten sposób promowane są raporty z badań, publikacje etc.
- Sprzedaż „cegiełek” – rzeczy. Dochód ze sprzedaży cegiełek przeznaczany jest na cele charytatywne.

E-wolontariusze współpracujący z organizacją **Institution Elerin, foundation for life with value** zaprojektowali kartki pocztowe, które następnie sprzedawane były wśród słoweńskich firm jako cegiełki na organizację festiwalu w nigeryjskim mieście Abeokuta. Więcej informacji:

<http://www.e-kartica.blogspot.com/>.

- Zbiórki/wymiany darów rzeczowych.

„**Dziele się książkami**” to polska akcja społeczna, której celem jest zbieranie książek i przekazywanie ich potrzebującym placówkom i instytucjom. Więcej informacji: <http://www.dzielesieksiazkami.pl/>.

JAK ZAŁĄŻOWAĆ E-WOLONTARIUSZY?

E-wolontariusze mogą stanowić nieocenioną pomoc w nagłaśnianiu akcji dobroczynnej, dlatego warto przygotować dla nich pakiet materiałów promocyjnych: bannerów, ulotek, plakatów czy informacji prasowych gotowych do wklejenia na stronę czy profil na portalu społecznościowym. Możecie wysłać je do e-wolontariuszy bezpośrednio albo zamieścić na stronie akcji do samodzielnego pobrania przez wszystkie zainteresowane osoby.

O CZYM WARTO PAMIĘTAĆ?

Koniecznie sprawdźcie, jakie formy akcji e-dobroczynnych są zgodne z obowiązującym w waszym kraju prawem oraz w jaki sposób powinniście rozliczyć zebrane fundusze.

Zadbajcie również o transparentność waszych działań – opiszcie dokładnie, jak wygląda przyjęty przez was mechanizm zbierania funduszy, gdzie przechowywane są wpłaty od darczyńców, w jaki sposób środki zostaną przekazane potrzebującym, a także jak darczyńcy będą mogli sprawdzić, czy zrealizowaliście akcję zgodnie z założeniami.

CROWDSOURCING

To korzystanie z tzw. „mądrości tłumu”, czyli wymiana wiedzy i doświadczenia oraz wspólne działanie rozproszonej grupy osób w celu rozwiązania problemu lub znalezienia nowego pomysłu. W dużym skróci, są to „burze mózgów 2.0”, których zaletą jest możliwość zasięgnięcia opinii szerokiego grona osób posiadających różną wiedzę, umiejętności, poglądy, dzięki czemu łatwiej jest znaleźć optymalne rozwiązanie czy pomysł.

Istnieje wiele typów crowdsourcingu, definiowanych głównie ze względu na sposób współpracy „tłumu”. Crowdsourcing nazywany jest często: *Mass Collaboration*, *Open Innovation*, *Community Production*, *Mass Solutions*, *Constituent Driven Innovation*, *Connected Intelligence*, *Collective Wisdom*, *Intelligent networks* czy *Human Networks*¹. Wyróżnia się również: *pooling collective knowledge*, *microtasking*, *crowd creation*, *crowd voting*, *crowdfunding*². Crowdsourcing, z powodzeniem wykorzystywany w biznesie, może również być doskonałym narzędziem realizacji projektów społecznych.

RadioActive@Home

Niekomercyjny projekt naukowy, którego celem jest uświadomienie opinii publicznej, że promieniowanie radioaktywne jest wszechobecne i nie zawsze należy się go obawiać. Jak to działa? Użytkownicy będący jednocześnie e-wolontariuszami podłączają czujnik promieniowania radioaktywnego do swojego komputera, a następnie instalują oprogramowanie, które wysyła dane zebrane z czujników do serwera centralnego.

Serwer i strona www projektu, tworzona z wykorzystaniem darmowych narzędzi internetowych, obsługiwane są również przez e-wolontariuszy. Zajmują się oni przetwarzaniem i udostępnianiem zebranych danych.

Dostęp do wyników jest możliwy poprzez przyjazną mapę opublikowaną na stronie www.radioactiveathome.org/map/, na którą naniesione są punkty pomiarowe. Strona projektu: <http://radioactiveathome.org/pl/>.

Czym zajmują się e-wolontariusze w tego typu projektach?

Dzielą się wiedzą, udzielają odpowiedzi na pytania, komentują i weryfikują odpowiedzi innych, rozwiązują problemy i porównują swoje rozwiązania z rozwiązaniami innych, wykonują drobne zadania będące częścią złożonego zadania (tzw. microtasking), udzielają pomocy specjalistycznej.

Kim są e-wolontariusze?

E-wolontariuszami są osoby zainteresowane poruszaną tematyką, chcące podzielić się swoim doświadczeniem.

OGRAZUJEMY PROJEKT CROWDSOURCINGOWY!

Z JAKICH NARZĘDZI SKORZYSTAĆ?

W zależności od typu projektu możecie wykorzystać m.in.:

- Oprogramowanie do mechanizmu *Questions and answers* (Q&A), np. pluginy do Wordpressa czy komponenty do Joomla!i. Umożliwiają one użytkownikom zadawanie pytań, dodawanie odpowiedzi, wybieranie najlepszych odpowiedzi, archiwizowanie pytań, a także nagradzanie najbardziej aktywnych użytkowników.

¹ <http://www.crowdsourcing.org/faq>.

² <http://www.socialbrite.org/2012/08/29/how-crowdsourcing-can-help-your-nonprofit/>.

- Oprogramowanie do udzielania zaawansowanych komentarzy – niektóre dodatki do Wordpressa czy Joomla! pozwalają użytkownikom na wzajemne ocenianie swoich komentarzy (np. system gwiazdek lub kciuków w górę/w dół), dodawanie odpowiedzi do danego komentarza, co porządkuje rozmowę etc.
- Oprogramowanie do tworzenia forów internetowych.
- Oprogramowanie do tworzenia map społecznościowych
(WIĘCEJ INFORMACJI – STR. 28).
- Możecie skorzystać również z platform crowdsourcingowych umożliwiających współpracę on-line.

O CZYM WARTO PAMIĘTAĆ?

PLANOWANIE

Dobre zaplanowanie procesu crowdsourcingowego to podstawa. Zastanówcie się, co chcecie osiągnąć w ramach swojego projektu, jakiego typu informacji poszukujecie i kto powinien znaleźć się we współpracującym z wami „tłumie”.

TŁUM

Znajdźcie „tłum”. Crowdsourcing tym różni się od outsourcingu, że zazwyczaj jest otwarty – do projektu mogą przyłączyć się różne osoby z różnych miejsc. Aby jednak mogły to zrobić, muszą dowiedzieć się o waszym projekcie. Spróbujcie zdefiniować miejsca, w których możecie spotkać zainteresowane waszym projektem osoby (np. portale społecznościowe, portale branżowe) i zamieścić tam zaproszenia. Zachęcajcie nowe osoby do przyłączania się do projektu również w trakcie jego trwania. Zadbajcie o to, aby „tłum” był możliwie jak najbardziej

różnorodny – zaproszcie osoby reprezentujące różne grupy społeczne czy instytucje (mogą to być np. przedstawiciele samorządu, organizacji pozarządowych, instytucji kultury zajmujący się tematyką poruszaną w projekcie).

ZADANIA

Zadania dla „tłumu” nie powinny być skomplikowane – e-wolontariusze muszą mieć prostą instrukcję: jaki jest cel, co mają robić, jak mogą przesłać odpowiedź, skąd będą wiedzieli, czy ich pomysł jest dobry?

ZAANGAŻOWANIE

Podtrzymujcie wysoki poziom zaangażowania e-wolontariuszy. Jak w każdym innym typie działania, osoby biorące czynny udział w projekcie powinny być stale motywowane, np. przez otrzymywanie informacji zwrotnej czy wyróżnień, np. wirtualnych medali czy punktów.

REZULTATY

Na bieżąco pokazujcie rezultaty – informujcie e-wolontariuszy, co wspólnie udało wam się zrobić, jakie sukcesy osiągnął wasz projekt.

KONSULTACJE

Bądźcie otwarci na sugestie „tłumu” – być może w trakcie realizacji projektu pojawią się pomysły, które pozwolą ulepszyć wasze przedsięwzięcie?

ENTUZJAZM I KOOPERACJA!

Bądźcie entuzjastycznie nastawieni i aktywnie włączajcie się we wspólny proces tworzenia – wszak crowdsourcing to przede wszystkim współpraca.

DZIENNIKARSTWO OBYWATELSKIE

Dziennikarstwem obywatelskim nazywamy działania wykonywane w interesie społecznym (nieodpłatnie) przez niezawodowych dziennikarzy. Obywatelscy dziennikarze wolontariacko tworzą różne rodzaje mediów (nie tylko internetowych). W ten sposób przyczyniają się do obiegu informacji w regionie/kraju i rozwoju społeczeństwa obywatelskiego.

Wśród projektów dziennikarstwa obywatelskiego w Sieci pojawiają się:

- Lokalne/regionalne/krajowe portale informacyjne,
- Telewizje internetowe,
- Internetowe kanały radiowe.

Wiadomości24.pl

Wiadomosci24.pl to największy w Polsce serwis społecznościowy realizujący idee dziennikarstwa obywatelskiego. Założony w 2006 roku, stał się miejscem dla ciekawych świata internautów. To oni w głównej mierze tworzą serwis, przysyłając do redakcji swoje materiały. Zakres tematyczny jest nieograniczony. Każdy użytkownik, który chce się podzielić swoją wiedzą, może tu publikować, stając się e-wolontariuszem.

Czym zajmują się e-wolontariusze w projektach?

Tworzą informacje prasowe i artykuły, grafiki, fotodokumentacje, materiały video. Wyszukują informacje, redagują i moderują treści, przeprowadzają wywiady. Mogą także zajmować się zapleczem technicznym – administrować portal lub tworzyć go od podstaw przy pomocy otwartego oprogramowania.

Kim są e-wolontariusze?

Osoby z zacięciem dziennikarskim lub po prostu te, które interesuje otaczający je świat. Chcą mieć wpływ na rzeczywistość, komentować ją i dać możliwość wyrażania opinii innym. Łączy ich jedno: chęć działania na rzecz społeczności.

ORGANIZUJEMY PROJEKT DZIENNIKARSTWA OBYWATELSKIEGO!

Z JAKICH NARZĘDZI SKORZYSTAĆ?

Zależnie od typu projektu, który chcielibyście prowadzić (np. portal informacyjny, telewizja internetowa), możecie wybierać z wielu dostępnych narzędzi.

- [Wordpress](#), [blogi](#) – przydatne, jeśli chcecie uruchomić portal informacyjny,
- [YouTube](#) i [Vimeo](#) – umożliwiają publikację filmów,
- [Flickr](#), [Slideshare](#) – udostępnianie zdjęć i dokumentów.

JAK ZBUDOWAĆ REDAKCJĘ?

1. REKRUTACJA E-WOLONTARIUSZY

Sprawą kluczową w tworzeniu portalu informacyjnego jest stworzenie jego redakcji – zespołu e-wolontariuszy, którzy będą tworzyli treści. Przyszłych e-wolontariuszy można rekrutować spośród (przynajmniej) dwóch grup:

- Środowiska lokalnego, poprzez spotkania on-site (bezpośrednie): mieszkańców, uczniów szkół, podopiecznych domów kultury, lokalnych aktywistów, przedstawicieli władz.
- Internautów, poprzez rekrutację elektroniczną.

Do rozwijania portalu wystarczy kilka osób, z których każda może zająć się odrębną dziedziną. W późniejszej fazie redakcja może się powiększać.

2. PRZYGOTOWANIE E-WOLONTARIUSZY

Fakt, że zaangażowani przez was e-wolontariusze nie są profesjonalnymi dziennikarzami, nie zwalnia z dbania o jakość treści. Oznacza natomiast, że e-wolontariuszy trzeba do pracy odpowiednio przygotować.

Doradzamy wam zorganizowanie warsztatów – stacjonarnych lub on-line. Czego powinny dotyczyć?

- Zasad tworzenia poprawnych komunikatów, reportaży, informacji prasowych,
- Technicznej obsługi portalu (tak, by e-wolontariusz mógł poruszać się po nim bez konieczności waszego wsparcia),
- Specyfiki waszych działań: celu istnienia portalu, języka, którym zdecydowaliście się posługiwać (aby tworzone przez różnych e-wolontariuszy materiały były spójne).

PROJEKT OTWARTY/TWORZONY SPOŁECZNOŚCIOWO

Redakcja złożona ze rekrutowanych przez was e-wolontariuszy nie musi być jedynym „mechanizmem” napędzającym portal. W dalszych fazach rozwoju portalu warto pomyśleć o możliwości zaangażowania szerszego grona internautów – umożliwić im nadsyłanie informacji, które potem mogą być redagowane przez współpracujących z wami e-wolontariuszy. Otwiera to również możliwość przydzielenia w redakcji kolejnych, odpowiedzialnych „funkcji”.

OTWARTE LICENCJE

Prawa autorskie do wszystkich publikowanych na waszym portalu treści przysługują wam. Podobnie ze wszystkimi materiałami zamieszczanymi w Sieci – jeśli używamy zdjęć z innych stron www, musimy sprawdzić, czy autor wyraził zgodę na ich wykorzystywanie.

Najlepszym w tym wypadku rozwiązaniem jest korzystanie z licencji Creative Commons, które umożliwiają dostosowanie zasad udostępniania materiałów do naszych preferencji. Swobodnie możemy również wykorzystywać większość materiałów umieszczonych w Internecie na licencjach CC przez innych użytkowników. Więcej o licencjach możecie dowiedzieć się na stronie:

www.creativecommons.pl.

E-LEARNING

E-learning to edukacja z wykorzystaniem sieci komputerowych i Internetu. Dzięki niemu wiedza wychodzi ze szkolnych murów i może docierać do odbiorców w ciekawej, przystępnej formie. Najpopularniejszymi przykładami są kursy e-learningowe, korzystanie z porad ekspertów czy wymiana doświadczeń pomiędzy internautami.

Uniwersytet Dzieci

Użytkownikami serwisu są rodzice, dzieci, wolontariusze, nauczyciele oraz pracownicy Uniwersytetu Dzieci. Mogą oni nie tylko sprawdzać w nim harmonogram zajęć czy pozyskiwać informacje na temat wykładów i warsztatów, lecz także tworzyć artykuły, krzyżówki, labirynty naukowe, puzzle, galerie zdjęć. Zarejestrowani w portalu użytkownicy mogą także organizować wirtualne kluby zainteresowań. Strona projektu: <http://www.uniwersytetdzieci.pl/>

Czym zajmują się e-wolontariusze w podobnych projektach?

Udzielają e-korepetycji: dzielą się wiedzą z różnych dziedzin, pomagają w nauce, np. za pośrednictwem komunikatorów internetowych, forów, webinarów. Projektują kursy e-learningowe – tworzą treści (teksty, grafiki, materiały audio/wideo), programują, promują.

Kim są e-wolontariusze?

Młodzież, studenci, nauczyciele, pasjonaci, specjaliści z różnych dziedzin.

ORGANIZUJEMY PROJEKT E-LEARNINGOWY!

Z JAKICH NARZĘDZI SKORZYSTAĆ?

Najpopularniejszą platformą e-learningową jest [Moodle](#). Oprócz niej polecamy także [Articulate](#), [Glogster](#) czy [Learning Apps](#). Jeśli chcielibyście rozpocząć e-korepetycję, polecamy wykorzystanie popularnych komunikatorów takich jak [Skype](#) czy darmowych platform do webinarów ([Appear.in](#), [AnyMeeting](#)). Warto zawsze sprawdzić i skonsultować narzędzia z grupą docelową – odbiorcami naszego projektu.

INTERESUJĄCE TREŚCI EDUKACYJNE

Niezależnie, czy zdecydujecie się na stworzenie kursu e-learningowego, czy na przeniesienie korepetycji (spotkań twarzą w twarz) w przestrzeń Internetu – na każdym etapie trzeba myśleć o odbiorcach i badać ich potrzeby. Możecie korzystać z treści gotowych (strony e-learningowe, [Coursera](#)) lub przygotowywać treści własne. Przygotowane kursy czy e-korepetycje powinny być możliwie jak najbardziej interaktywne – angażować użytkownika, pozwalać mu sprawdzać wiedzę, utralać wiadomości. W przygotowaniu treści (np. opracowaniu grafik) mogą wesprzeć was e-wolontariusze.

WERYFIKOWANIE TREŚCI

Warto na bieżąco weryfikować treści kursów e-learningowych czy wirtualnych encyklopedii. Efektywnymi metodami mogą być:

- Sprawdzanie społecznościowe – kontrolowanie treści przez innych użytkowników (np. jak w Wikipedii),
- Powoływanie „opiekunów” danego hasła, czuwających nad aktualizacją,
- Metoda „podwójnego ślepego trafu”, w której każda treść powinna być weryfikowana przez trzech różnych użytkowników zanim uznana zostanie za poprawioną,
- Moderatorzy kursu.

SPOSOBY NA ZAANGAŻOWANIE ODBIORCÓW

- Zachęcanie użytkowników i twórców do uczenia się od siebie nawzajem,
- Możliwość natychmiastowej oceny tego, czego się nauczyli,
- Wykorzystanie grywalizacji, nagród, wyróżnień,
- Wideotutoriale, filmy.

BLENDED LEARNING

E-learning nie musi oznaczać tylko wiedzy zdobywanej za pośrednictwem Internetu. Ważne jest również podtrzymywanie motywacji do dalszego uczenia się i poszukiwania nowych treści w świecie „realnym”. Najbardziej efektywne jest więc tzw. blended learning, będące mieszanką uczenia się on-line i stacjonarnego.

GROMADZENIE WIEDZY

Gromadzenie wiedzy to typ e-wolontariatu polegający na budowaniu zasobów wspólnej wiedzy: encyklopedii, repozytoriów danych, portali tematycznych, blogów i innych.

Wikipedia.org

Wikipedia to wielojęzyczna, internetowa encyklopedia działająca na zasadzie otwartej treści. Funkcjonuje w oparciu o oprogramowanie wiki, umożliwiające edycję każdemu użytkownikowi odwiedzającemu stronę i aktualizację jej treści w trybie natychmiastowym. Wikipedię mogą tworzyć wszyscy bez wyjątku internauci, którzy zaakceptują podstawowe zasady panujące w tym projekcie. Strona projektu: <http://www.wikipedia.org/>.

ENCYKLOPEDIA

Nowości onkologiczne

W Polsce krąży wiele mitów na temat nowoczesnych form diagnostyki i leczenia chorób nowotworowych, często brak jest też dostępu do najświeższych wyników badań naukowych i analiz. W odpowiedzi na wciąż rosnące zapotrzebowanie w tym temacie powstał blog Nowości onkologiczne. Jest to miejsce, w którym każda zainteresowana osoba znajdzie przygotowane przez e-wolontariuszy tłumaczenia skomplikowanych tekstów medycznych o tematyce onkologicznej. Są to najnowsze doniesienia ze świata o postępach w onkologii, nowych terapiach, metodach diagnostycznych i profilaktyce. Strona projektu: <http://www.alivia.org.pl/category/novosci-onkologiczne/>.

WIEDZA SPECJALISTYCZNA

Paradoks – portal wiedzy i wyobraźni

„Paradoks” jest interaktywnym miejscem aktywizującym społeczność internetową do dzielenia się swoją wiedzą i pasjami oraz tworzeniem kompendium wiedzy poświęconego fantastyce.

W ten sposób powstaje przestrzeń do wymiany myśli na różnych poziomach, w której dochodzi do spotkania recenzji profesjonalnego krytyka z opiniami amatorskimi.

E-wolontariusze będący jednocześnie dziennikarzami podejmują na portalu tematy dotyczące: literatury, filmu, komiksu, popularyzacji kultury, wydarzeń kulturalnych, sztuki, muzyki, gier planszowych, bitewnych, fabularnych i gier wideo. Dzięki nim na portalu regularnie pojawiają się aktualności, recenzje, opowiadania, wiersze, relacje, galerie, wywiady i inne artykuły. Strona projektu: <http://paradoks.net.pl/>.

PORTAL HOBBISTYCZNY

Wolne lektury, wolne podręczniki

Szkolna biblioteka internetowa zawierająca utwory literackie z listy lektur MEN prowadzona przez Fundację Nowoczesna Polska. Lektury z tej biblioteki to nie tylko skanowany tekst – interaktywny charakter medium umożliwił Fundacji obudowanie tekstu książki dodatkowymi narzędziami przydatnymi w pracy i nauce. Wolne Podręczniki to ruch nauczycieli wolontariuszy, którzy korzystając z Internetu, tworzą nowe podręczniki dla polskich uczniów. Strona projektu: <http://wolnelektury.pl/>.

BIBLIOTEKA E-BOOKÓW

Czym zajmują się e-wolontariusze w podobnych projektach?

Zbierają wiedzę/informacje, tworzą i edytują teksty, wyszukują, weryfikują, opracowują i aktualizują informacje z różnych źródeł, moderują treści zamieszczone przez innych, tłumaczą teksty.

Kim są e-wolontariusze?

E-wolontariuszami są wszyscy, którzy chcą podzielić się swoją wiedzą z innymi oraz ulepszać treści dostępne w Internecie. Dodając tematyczne artykuły i prowadząc portale sprawiają, że podnosi się poziom kompetencji innych użytkowników Internetu, a każdy z nas może odnaleźć informacje na temat interesujących nas zjawisk. Wśród e-wolontariuszy są zarówno specjaliści z danych dziedzin, jak i amatorzy-pasjonaci.

ORGANIZUJEMY PROJEKT GROMADZENIA WIEDZY!

Z JAKICH NARZĘDZI SKORZYSTAĆ?

W projektach gromadzących wiedzę często wykorzystywane jest oprogramowanie [MediaWiki](#), a także systemy zarządzania treścią (CMS), np. [Wordpress](#), [Joomla](#), [Drupal](#).

NA CO ZWRÓCIĆ UWAGĘ?

Projekty gromadzące wiedzę mogą mieć różną skalę i zakres tematyczny. Przygotowując projekt, warto odpowiedzieć sobie na kilka pytań dotyczących istoty projektu:

- Jaki jest cel projektu? Co zmieni się dzięki jego realizacji? Skąd będzie wiadomo, że cel został osiągnięty?
- Jakiego typu treści gromadzone będą w ramach projektu? Na jakim poziomie szczegółowości? Jak bardzo profesjonalne?
- Kto będzie odbiorcą treści gromadzonych w ramach projektu?
- Jaki będzie zasięg projektu?

Następnie warto zastanowić się, jaki model organizacyjny najlepiej sprawdzi się w naszym projekcie:

- Kto może dodawać treści? Wszyscy internauci czy niewielka grupa osób?

Jeśli otworzymy gromadzone przez nas zasoby, czyli pozwolimy na dodawanie treści wszystkim chętnym, zwiększymy możliwość gromadzenia różnorodnych, ciekawych danych z różnych źródeł. Istnieje jednak ryzyko, że zdobyte w ten sposób informacje mogą być nierzetelne lub niestaranie przygotowane.

- W jaki sposób treści będą weryfikowane – nie tylko pod kątem ich wiarygodności, lecz także licencji?

Dbanie o rzetelność gromadzonych informacji to podstawa udanego projektu. Istnieją różne modele kontrolowania jakości treści, m.in.:

- Kontrola społeczna – jakość treści kontrolowana jest przez otwartą społeczność: internauci mogą na przykład wprowadzać poprawki bezpośrednio po kliknięciu przycisku edycji, znajdującym się przy danym artykule. Plusem takiego rozwiązania jest jego prostota: użytkownicy mogą bez problemu i bardzo szybko aktualizować treści. Minusem – to, że treści przez długi czas mogą pozostać niedoskonałe, niedopracowane.
- Centralna kontrola wprowadzanych danych – wszystkie treści zamieszczane są przez odpowiednio przygotowane osoby. Jest to dobre rozwiązanie dla projektów, w których nie można sobie pozwolić na błędy (np. projekty dla nauczycieli, dla uczniów). W takim przypadku konieczne jest wyszkolenie osoby lub zespołu osób, które będą zaangażowane w projekt na stałe.
- Model mieszany: nad jakością czuwa redakcja, selekcjonująca treści nadsyłane lub wprowadzane przez zewnętrznych e-wolontariuszy.

PRZYGOTOWANIE E-WOLONTARIUSZY

E-wolontariusze często obawiają się, że nie będą potrafili używać narzędzi wykorzystywanych w projekcie. Dlatego niezależnie od rodzaju oprogramowania czy systemu stosowanego do gromadzenia treści w projekcie, współpracę z e-wolontariuszami warto poprzedzić szkoleniem technicznym. Dobrze również wyznaczyć osobę lub zespół osób oferujących e-wolontariuszom bieżące wsparcie techniczne.

OCHRONA WŁASNOŚCI INTELEKTUALNEJ

Przy projektach opartych o tworzenie treści e-wolontariusze obawiają się również, że ktoś zawłaszczy ich pracę.

Odpowiedzią na tę obawę może być zastosowanie odpowiednich licencji. Na przykład: autor treści, przed dodaniem treści na stronę, musi wyrazić zgodę na jej publikację poprzez wybranie typu licencji, na której treść zostaje upubliczniona. Jeśli użytkownik publikuje cudzą treść, również zobowiązany jest do podania źródła informacji (imienia i nazwiska autora i innych danych, zgodnie z licencją). Warto przyjrzeć się bliżej tzw. wolnym licencjom, np. [Creative Commons](#).

ZABEZPIECZENIE SYSTEMU

Aby uniknąć utraty wszystkich treści, należy zadbać o odpowiednie zabezpieczenie systemu, w którym gromadzone są dane. Nie jest rekomendowane używanie narzędzi wykorzystujących tzw. przechowywanie w chmurze – lepiej zastąpić je innym oprogramowaniem. Niekoniecznie własnym, stworzonym od podstaw (jego stworzenie i wdrożenie jest dość drogie i czasochłonne), ale np. [MediaWiki](#) – wolnym oprogramowaniem stworzonym pierwotnie dla Wikipedii, dziś wykorzystywanym z sukcesem przez wiele projektów społecznych.

MAPOWANIE

Społecznościowe tworzenie map obrazujących dany problem, zjawisko lub obiekty. Mapy mogą być tworzone przez małe grupy pasjonatów albo przez tłum – dużą grupę rozproszonych osób. W zależności od typu zbieranych danych, mogą odpowiadać na potrzeby społeczności lokalnej i lokalnych władz (np. mapując niedogodności w przestrzeni miejskiej – dziury w drodze, niedziałające latarnie), turystów (mapując zabytki, trasy turystyczne), osób niepełnosprawnych (mapując miejsca bez barier architektonicznych), czy też pomagać służbom ratunkowym w odnalezieniu miejsc wymagających interwencji po kataklizmie naturalnym. Mapowanie wykorzystuje crowdsourcing/cyfrowy czyn społeczny. To nowoczesny sposób zaangażowania społecznego polegający na podzieleniu dużego zadania na szereg drobnych części. Częściami tymi zajmuje się wielu nie-ekspertów, zmierzając do wspólnego rozwiązania.

www.otwartzabytki.pl

Z racji tego, że w Polsce nie ma kompletnego źródła wiedzy o zabytkach, a bazy wiedzy konserwatorów bywają niekompletne i nieaktualne, Centrum Cyfrowe Projekt: Polska zorganizowało projekt, dzięki któremu każdy może włączyć się w budowanie obywatelskiego katalogu zabytków. Można to robić na kilka sposobów: uzupełniając informacje o zabytkach na stronie <http://www.otwartzabytki.pl>, np. w trakcie jazdy autobusem, robiąc im zdjęcia podczas spacerów lub wycieczek i dodając je do bazy, czy też podczas specjalnie organizowanych w tym celu gier miejskich.

Czym zajmują się e-wolontariusze w podobnych projektach?

Tworzą i edytują mapy tematyczne (np. przedstawiające miejsca dostępne i niedostępne dla osób niepełnosprawnych): dodają informacje, oznaczają punkty na mapie, programują, promują.

Kim są e-wolontariusze?

E-wolontariuszami są najczęściej osoby młode, chętnie korzystające z nowinek technologicznych – np. aplikacji na smartfony, za pomocą których można oznaczać punkty na mapie.

ORGANIZUJEMY PROJEKT MAPOWANIA!

Tworząc projekt mapowania przestrzeni powinniście przede wszystkim jasno określić jego cel. Od niego zależeć będzie grupa odbiorców, którzy skorzystają z mapy, a także e-wolontariuszy, którzy będą ją tworzyli. Przede wszystkim trzeba odpowiedzieć sobie na pytania:

- Jacy mają być nasi użytkownicy i gdzie ich szukać?
- Do kogo chcemy adresować nasze działania?

Warto szukać pasjonatów, entuzjastów „w realu”. To oni mogą przyciągnąć kolejnych użytkowników. Pamiętajmy także o zasadzie Pareto: 80% zmian wprowadza 20% użytkowników. Superaktywnych użytkowników będzie niewiele, większość użytkowników będą stanowić „goście okazjonalni”.

Z JAKICH NARZĘDZI SKORZYSTAĆ?

- [OpenStreetMap](#) – darmowe narzędzie na licencji CC. Przy jego pomocy można tworzyć różne projekty społecznościowe z wykorzystaniem map. Daje dostęp do wielu danych,
- [Google maps](#) – znany i popularny projekt komercyjny,
- [Mapmaker](#) – nowy produkt Google przeznaczony do samodzielnego tworzenia map,
- Zaprojektowane samodzielnie aplikacje na smartfony lub np. na Facebooku (np. aplikacja [Fundacji ITAKA](#)).

DOBRA MAPA = DOKŁADNA MAPA

Mapa powinna być jak najbardziej czytelna, rzetelna i aktualna. Warto więc pomyśleć o narzędziach i metodach, które zachęcą użytkowników do działania, a także zweryfikują, czy dodawane treści są zgodne z rzeczywistością.

Pierwszą z metod jest autoweryfikacja treści przez samych użytkowników, czyli otwarcie mapy na działanie społeczności.

Drugim rozwiązaniem jest moderacja wpisów, której może dokonywać moderator/administrator lub inny uprawniony do tego użytkownik.

BEZPIECZEŃSTWO A SZYBKOŚĆ DZIAŁANIA

Przy tworzeniu aplikacji do mapy (jeśli nie zdecydujecie się na skorzystanie z istniejących narzędzi) warto odpowiedzieć sobie na kilka pytań. Powinniśmy mieć pewność, jakiego rodzaju dane użytkownika chcemy zbierać (aby uzyskać dane wystarczające, ale jednocześnie użytkownika nie „odstraszyć”).

- Czy korzystanie z aplikacji będzie wymagać logowania?
- Czy będziemy prosić o udostępnienie swojej lokalizacji?
- Czy wiązać aplikację z portalami społecznościowymi? Czy użytkownicy będą chcieli, aby inni widzieli ich aktywność przy korzystaniu z aplikacji?
- Ile tak naprawdę informacji potrzebujemy?

Przykład:

Fundacja Itaka (aplikacja Mapa Zaginionych) wymaga wielu danych, aby w pewien sposób kontrolować, gdzie dane te się pojawiają – należy podać np. miejsce zamieszkania, żeby wysyłać informacje o zaginionych do osób mieszkających w okolicy.

Niezależnie od narzędzia (gotowego czy własnej aplikacji), trzeba dokładnie przemyśleć jego budowę – tak, aby było ono zrozumiałe dla użytkowników. Najważniejszymi elementami są:

- Dobra legenda,
- Instrukcja.

Im łatwiejszy sposób użytkowania, tym więcej użytkowników!

Otwarte Zabytki wymagają niewielu danych, m.in. wymienienia autora zdjęcia, które pojawia się na stronie/aplikacji. Powodem są głównie prawa autorskie – organizatorzy chcą uniknąć sytuacji umieszczania w serwisie cudzych zdjęć bez zgody autora.

POMOC I SAMOPOMOC:

Do kategorii tej zaliczyć możemy wszystkie inicjatywy, których celem jest niesienie wsparcia za pośrednictwem Internetu: dzielenie się wiedzą, doświadczeniem, uwagą i czasem. Może przyjmować formę m.in.:

- Forów/grup dyskusyjnych/platform zrzeszających społeczności samopomocowe,
- Linii zaufania,
- Wsparcia za pośrednictwem chatu/komunikatora/e-maili zapewniających anonimowość,
- Bezpłatnych porad ekspertów (np. lekarzy, psychologów).

Inicjatywy pomocowe mogą być zawiązywane zarówno oddolnie, przez społeczności skupiające się wokół konkretnego problemu, jak i odgórnie, przez organizacje i instytucje specjalizujące się w świadczeniu profesjonalnej pomocy.

WSPARCIE DLA OSÓB CHORYCH

Amazonki.net

Platforma i forum samopomocowe dla osób dotkniętych rakiem piersi. Witryna w przystępny sposób przedstawia zagadnienia związane z rakiem piersi, a forum tworzy grupę samopomocową, której członkinie dzielą się swoimi doświadczeniami związanymi z wykrywaniem, leczeniem i rehabilitacją, edukacją i powrotem do życia rodzinnego, społecznego oraz zawodowego. Forumowicze wspierają się też nawzajem, kiedy choroba powraca, często wypełniając lukę niedoinformowania między pacjentem a lekarzem. Strona projektu: <http://amazonki.net/>.

POMOC PSYCHOLOGICZNA

Helpline.org.pl i www.116111.pl

Internet jest miejscem, w którym wiele młodych osób szuka informacji, porad czy wsparcia. Aby mieć pewność, że dzieci i młodzież otrzymują rzetelne i prawdziwe informacje na temat bezpieczeństwa i unikania zagrożeń, a także profesjonalną pomoc, Fundacja Dzieci Niczyje wprowadziła w życie dwa projekty: Helpline.org.pl oraz Telefon Zaufania 116 111. Helpline.org.pl powstał w 2007 roku. Jest najstarszym projektem pomocowym w Polsce, który zajmuje się specyficznym obszarem – zagrożeniami związanymi z użytkowaniem nowych technologii. Wwww.116111.pl to z kolei strona uzupełniająca działalność telefonu 116 111, który umożliwia młodym osobom wysyłanie anonimowych wiadomości do zespołu 116 111. Strona projektu: <http://helpline.org.pl/> oraz <http://www.116111.pl/>.

POSZUKIWANIE OSÓB ZAGINIONYCH

SzukamyWas.pl

Serwis zrzesza internautów, którzy pomagają w poszukiwaniu osób zaginionych poprzez tworzenie plakatów i krótkich animacji o zaginionych, rozsyłanie informacji do mediów, przeszukiwanie portali społecznościowych. E-wolontariusze są w stałym kontakcie z rodzinami osób zaginionych. E-wolontariusze to m.in. prawnicy, lekarze, psychologowie, fizjoterapeuci oraz wszyscy ci, którym nieobojętny jest los osób zaginionych. Strona projektu: <http://szukamywas.pl/>.

POMOC ZWIERZĘTOM

Psiegrane Marzenia

Grupa e-wolontariuszy Fundacji Psiegrane Marzenia postanowiła wspólnie pomagać bezdomnym zwierzętom, szczególnie starszym psom, które mają bardzo małe szanse na adopcję. E-wolontariusze walczą o poprawę warunków życia w schroniskach oraz pokazują ludziom, dlaczego warto adoptować starsze zwierzęta. Strona projektu: <http://www.psiegranemarzenia.pl/>.

Czym zajmują się e-wolontariusze w tego typu projektach?

Udzielają wsparcia i profesjonalnej pomocy (np. psychologicznej, lekarskiej), pomagają w nawiązaniu kontaktu z instytucjami oferującymi pomoc „w realu”, dzielą się wiedzą i doświadczeniem, organizują pomoc materialną, pomagają w adopcji zwierząt.

Kim są e-wolontariusze?

Profesjoniści (psycholodzy, lekarze, prawnicy etc.) i amatorzy – np. studenci chcący zdobyć doświadczenie zawodowe, osoby posiadające doświadczenie w danej dziedzinie (np. osoby chore i ich rodziny, które, przechodząc przez podobne trudności, udzielają sobie wzajemnego wsparcia), miłośnicy zwierząt – e-wolontariuszem może być każdy, kto czuje chęć niesienia pomocy innym.

ORGANIZUJEMY PROJEKT POMOCOWY!

Z JAKICH NARZĘDZI SKORZYSTAĆ?

W zależności od charakteru projektu, do jego realizacji można wykorzystać różne narzędzia:

- W projektach posiadających rozbudowaną część edukacyjną, zawierającą np. materiały dot. danego tematu, a także listę stacjonarnych miejsc, do których można zgłosić się po pomoc: CMS – systemy zarządzania treścią, np. [Wordpress](#), [Joomla](#), [Drupal](#), oprogramowanie [MediaWiki](#) i inne.
- W projektach, w których pomoc udzielana jest za pośrednictwem forum internetowego: oprogramowanie do tworzenia forów internetowych, „wtyczki” do wymienionych wyżej systemów CMS.
- W projektach, w których pomoc świadczona jest w systemie 1:1: komunikatory internetowe.

Warto jednak pamiętać, że najbezpieczniejszy system do prowadzenia projektu pomocowego to system stworzony od podstaw, specjalnie zaprojektowany i dopasowany do celów i specyfiki projektu.

O CZYM TRZEBA PAMIĘTAĆ?

REKRUTACJA E-WOLONTARIUSZY

1. Jeśli zadaniem e-wolontariuszy w projekcie będzie bezpośredni kontakt z beneficjentem oraz udzielanie wsparcia, bardzo istotne jest zrekrutowanie osób posiadających odpowiednią wiedzę i umiejętności. Dobrym pomysłem może być przygotowanie wieloetapowej rekrutacji, podczas której e-wolontariusze nie tylko prześlą swoje CV, list motywacyjny i/lub referencje, lecz także będą mogli rozwiązać zadanie związane z ich pracą wolontariacką (np. odpowiedzieć na przykładowy list osoby potrzebującej wsparcia) oraz wezmą udział w rozmowie rekrutacyjnej (np. telefonicznej lub w formie wideokonferencji).

2. Jak zachęcić do współpracy specjalistów?

Zaangażowanie specjalistów może wzmocnić jakość świadczonej pomocy. Warto polegać na kontaktach nieformalnych i zaangażować np. znajomych lekarzy. Ich wizerunek może także poprawić promocję działań.

Dla samych specjalistów ważne jest, by cieszyć się zaufaniem ludzi, by ludzie w nich wierzyli (skuteczność oddziaływań medycznych i farmakologicznych podnosi motywacja i wiara pacjenta w możliwość wyleczenia, a tę pacjenci mogą zyskać stykając się on-line ze specjalistami, którzy będą prowadzili ich leczenie w świecie realnym).

PRZYGOTOWANIE E-WOLONTARIUSZY

W projektach pomocowych przygotowanie e-wolontariuszy jest szczególnie ważne. Warto zadbać o odpowiedni zestaw szkoleń, np.:

- Szkolenia merytoryczne z tematyki, której dotyczy projekt. Szkolenie takie może być zakończone testem sprawdzającym.
- Szkolenia z etyki pracy, z zasad zachowania poufności i zapewnienia bezpieczeństwa osobom korzystającym z pomocy. E-wolontariusze muszą mieć świadomość tego, że zachowanie poufności to nie tylko nieujawnianie danych osobowych osób korzystających ze wsparcia, lecz także nieujawnianie jakichkolwiek informacji, które mogłyby nadużyć zaufanie osób korzystających, zaszkodzić im lub naprowadzić na nie osoby niepowołane. Dobrze jest przygotować kodeks, którego zaakceptowanie przez e-wolontariuszy jest konieczne do rozpoczęcia współpracy.
- Szkolenia z kompetencji miękkich i komunikacji.
- Szkolenie techniczne z obsługi systemu używanego do udzielania porad.
- Cykliczne szkolenia podnoszące kompetencje e-wolontariuszy.

JAK WZMACNIAĆ MOTYWACJĘ E-WOLONTARIUSZY?

Przede wszystkim warto dowiedzieć się, dlaczego dana osoba chce być e-wolontariuszem. Co motywuje ją do działania?

- Czuje się potrzebna,
- Doświadcza zrozumienia, wzajemności, utożsamia się z innymi,
- Widzi sens swojego działania,
- Docierają do niej podziękowania (od beneficjentów oraz od organizatorów e-wolontariatu),
- Ma możliwość nawiązywania relacji, budowania społeczności,
- Inne.

Aktywnych i działających merytorycznie e-wolontariuszy warto wyróżniać. Formą wyróżnienia może być, na przykład, oferowanie im podniesienia kompetencji czy propozycja „wyższego poziomu wtajemniczenia” na forum – np. awans na moderatora.

Działaniem wzmacniającym motywację jest również prezentowanie e-wolontariuszowi informacji zwrotnej od odbiorców pomocy (jeśli sam e-wolontariusz nie ma do niej dostępu). W Internecie dziękowanie nie jest zdarzeniem częstym, warto więc je zauważać i pokazywać e-wolontariuszom. Dobrym pomysłem jest również założenie osobnego wątku/stworzenie na www podstrony, na której użytkownicy (lub organizatorzy) będą mogli zamieszczać podziękowania (może to zmotywować ich do dziękowania e-wolontariuszom i jednocześnie promować projekt, zachęcać kolejne osoby do korzystania z naszej pomocy).

ZAPEWNIENIE WYSOKIEJ JAKOŚCI POMOCY:

1. Dobrze jest działać zgodnie z zasadą: „Mierz siły na zamiary”. Ważnym aspektem bezpieczeństwa projektu pomocowego jest możliwość odpowiadzenia na potrzeby beneficjentów. Jeśli prowadzimy projekt, w którym pomocy udziela 2 specjalistów e-wolontariuszy, nie powinniśmy promować go na skalę ogólnopolską, ponieważ nie będziemy w stanie udzielić pomocy wszystkim zainteresowanym w racjonalnym czasie – może na tym ucierpieć jakość świadczonej pomocy, stracimy zaufanie beneficjentów, spadnie motywacja e-wolontariuszy etc. Poczucie bezpieczeństwa grupy, której pomagamy, a także e-wolontariuszy, jest kwestią najważniejszą, dlatego bardzo istotne jest ułożenie takiego grafiku pracy e-wolontariuszy, który pozwoli na udzielanie szybkich i sprawdzonych porad.
2. Aby zyskać kontrolę nad pomaganiem, dobrze jest wypracować standardy i procedury pracy, m.in. system umożliwiający sprawdzanie porad udzielanych przez e-wolontariuszy (np. w okresie próbnym e-wolontariusz może pisać poradę, która dopiero po sprawdzeniu przez koordynatora przesyłana jest to osoby korzystającej ze wsparcia). Dzięki temu pomoc ma szansę być bezpieczna i klarowna zarówno dla osoby, która jej potrzebuje, jak i dla osób ją świadczących. W Internecie trudno jest odczytać emocje, dlatego forma e-pomocy wymaga bardzo dużo zaangażowania i uwagi. Unikajmy dawania gotowych rad i gotowych recept na problemy.

3. Zapewnienie regularnej superwizji dla e-wolontariuszy.
4. Prowadzenie ewaluacji towarzyszącej (ankiety, grupowe i indywidualne spotkania e-wolontariuszy z koordynatorem etc.).
5. Warto pamiętać, że zastępowanie kontaktu terapeutycznego czy medycznego przez korzystanie z pomocy on-line daje jedynie chwilowe poczucie bezpieczeństwa i ulgi, nie rozwiązuje jednak problemu i nie zastępuje bezpośredniej pomocy medycznej czy terapeutycznej! Bardzo ważne jest umiejętne rozpoznanie potrzeb osób korzystających z e-pomocy oraz ich umiejętne motywowanie do skorzystania z pomocy w świecie realnym zawsze wtedy, gdy jest to niezbędne.

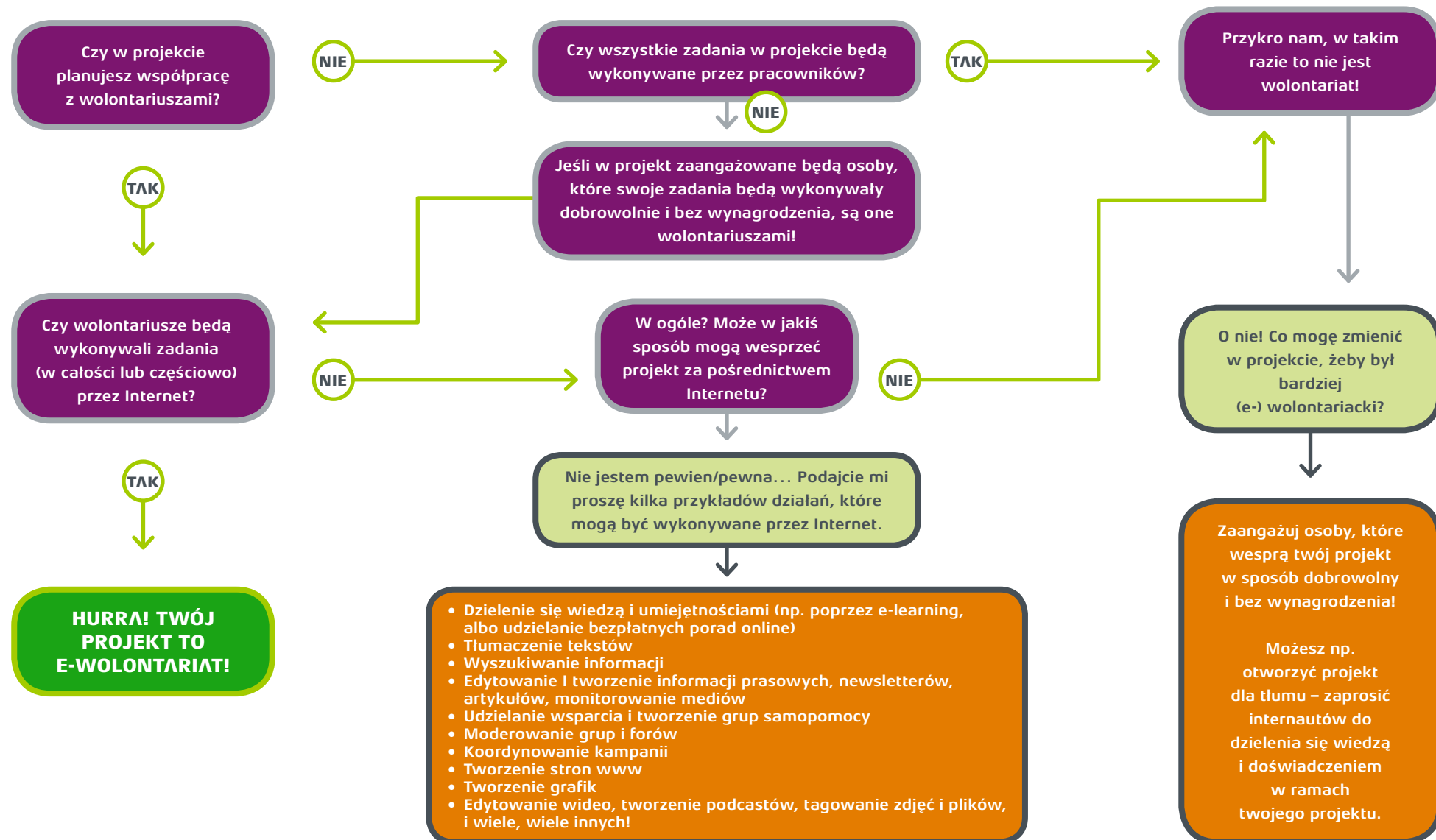
ZAPEWNIENIE BEZPIECZEŃSTWA I ODPOWIEDNIEGO POZIOMU PRYWATNOŚCI OSOBOM KORZYSTAJĄCYM:

1. Jeśli w trakcie realizacji projektu zbierane są dane wrażliwe albo jeśli porady są rejestrowane, należy zadbać o ich odpowiednie przechowywanie i szyfrowanie.
2. Osoby korzystające ze wsparcia powinny mieć możliwość korzystania z porad pod wybranym pseudonimem/nickiem – nazwą ekranową, która zapewni jej anonimowość i w żaden sposób nie będzie połączona z jej adresem e-mail oraz pełnym profilem. W niektórych państwach obowiązują specjalne wymogi ochrony danych osobowych, których należy przestrzegać.
3. Na forach pomocowych mogą zdarzyć się formy nadużyć, np. trolling. Rozwiązaniem tego problemu może być wprowadzenie do dyskusji moderacji. Powinna być ona jednak dyskretna i wyważona – tak, aby moderator nie stracił zaufania grupy. Ponadto dobrze jest obserwować użytkowników forum, ponieważ w dyskusji mogą także uczestniczyć ci, którzy chcą na niej zarobić (np. poprzez sprzedaż leków czy kosmetyków, które rzekomo mają rozwiązać problem).

QUIZ: CZY MÓJ PROJEKT TO (E-)WOŁONTARIAT?

START

CZĘŚĆ III

E-WOLONTARIAT PRACOWNICZY

Jedną z grup, którą zachęcamy do e-wolontariackiej aktywności, są pracownicy firm i przedsiębiorcy – zarówno ci, którzy działali już jako tradycyjni wolontariusze, jak i ci, którzy do tej pory nie mieli czasu lub okazji. E-wolontariat ma różne oblicza [IZOBACZ STR. 81](#), dlatego każdy, kto chciałby działać, z pewnością znajdzie dla siebie wiele możliwości. Pracownicy z niewielką ilością wolnego czasu mogą zaangażować się w rozwiązywanie zadań mikrowolontariackich, specjaliści zaś dzielić się wiedzą w projektach e-learningowych czy angażować się w e-dobroczynność. Pracownicy mogą także podjąć długoterminową współpracę z organizacją, wspierając ją w codziennych działaniach. Zachęcamy was do poszukiwania e-wolontariuszy wśród pracowników firm!

E-wolontariatem pracowniczym nazwać możemy zadania wykonywane dobrowolnie i bez wynagrodzenia przez pracowników wolontariuszy za pośrednictwem Internetu. E-wolontariat pracowniczy najczęściej ma charakter wolontariatu kompetencji, czyli wolontariatu, w ramach którego pracownicy dzielą się swoją wiedzą i doświadczeniem.

CZYM ZAJMUJĄ SIĘ E-WOLONTARIUSZE-PRACOWNICY?

PRZYGOTOWUJĄ KURSY I SZKOLENIA ON-LINE

- dla różnych grup odbiorców (np. studenci, uczniowie) dotyczące specyficznych dziedzin (np. matematyka, finanse, ekologia, zdrowie)

WYKONUJĄ TŁUMACZENIA

- wspierają w tłumaczeniu tekstów na języki obce
- przybliżają teksty pisane językiem profesjonalnym

WSPIERAJĄ CODZIENNE DZIAŁANIA ORGANIZACJI

- marketing
- promocja

ROZWIĄZUJĄ PROBLEMY

- udzielają bezpłatnych porad on-line
- są aktywni na forach, stronach www dedykowanych specyficznym problemom

WSPIERAJĄ AKCJE DOBROCZYNNE I CROWDFUNDINGOWE

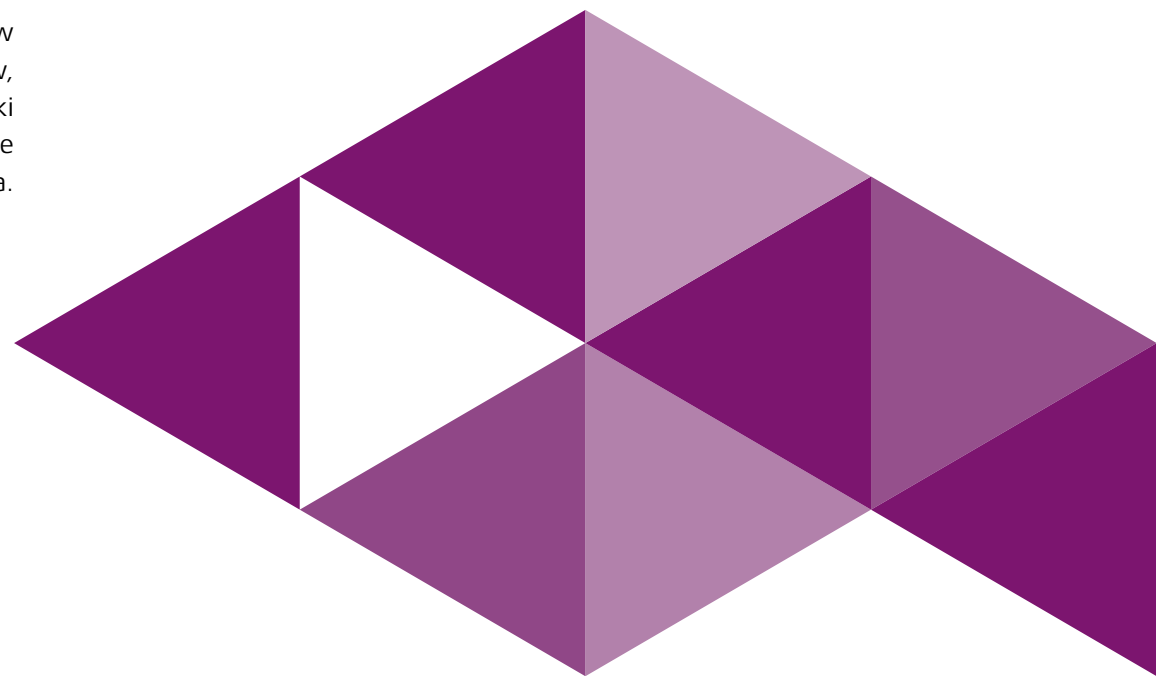
- rozprzestrzeniają informacje, zostają ambasadorami akcji

DLACZEGO WARTO?

1. Pracownicy firm (niezależnie od profilu działań) często posiadają specjalistyczne kompetencje i umiejętności, którymi mogliby podzielić się nie tylko w ramach wykonywania zawodowych obowiązków, lecz także nieodpłatnie, dla wspólnego dobra. Nowe technologie mogą ułatwić im to zadanie, np. umożliwić poprowadzenie kursu, szkolenia czy prelekcji bez konieczności wyjazdu.
2. Dzięki szerokiemu wyborowi aktywności działać mogą nawet ci, których czas wolny jest bardzo ograniczony. E-wolontariat to także zadania zajmujące stosunkowo niewiele czasu (jak np. mapowanie), które wykonać można w drodze do pracy lub podczas przerwy na lunch.
3. Pracownicy w firmach wykonują różne rodzaje zadań, nie zawsze bezpośrednio związane z nowymi technologiami. Dzięki zaangażowaniu w e-wolontariat oni również mają szansę na podniesienie swoich kompetencji cyfrowych i poznanie nowych narzędzi.
4. E-wolontariat jest szansą na zwiększenie zasięgu działań pracowników e-wolontariuszy. Internet skupia rzesze zaangażowanych użytkowników, oferuje również wiele narzędzi pomocnych w prowadzeniu działań. Dzięki niemu w szkoleniu, które będzie prowadził pracownik profesjonalista, może wziąć udział nie kilka, a kilkadziesiąt osób z całego kraju czy nawet świata.

PO LEKTURZE TEJ CZĘŚCI WIESZ JUŻ:

- › Czym jest e-wolontariat pracowniczy
- › Jakie zadania mogą wykonywać pracownicy e-wolontariusze
- › Jakie korzyści przynosi e-wolontariat pracowniczy

CZĘŚĆ IV

BEZPIECZEŃSTWO W INTERNECIE

Z poprzednich rozdziałów podręcznika wiecie już, jak ogromny potencjał drzemie w Internecie – jeśli jest umiejętnie wykorzystywany, może być doskonałym narzędziem do zmieniania świata na lepsze. Zawsze należy jednak pamiętać o drugiej stronie medalu – zagrożeniach płynących z niemal nieograniczonego systemu przepływu danych i komunikacji. Aby ich uniknąć, warto zawsze być czujnym i przestrzegać kilku zasad bezpieczeństwa.

Współpracujący z wami e-wolontariusze swoje zadania będą wykonywali za pośrednictwem Internetu, dlatego na was – organizatorach projektów e-wolontariackich – spoczywa obowiązek przygotowania ich do bezpiecznego poruszania się w tym wirtualnym środowisku pracy. Poniżej przedstawiamy listę kilku wytycznych, które pomogą wam dobrze przygotować się do bezpiecznej współpracy w Internecie.

1. OPROGRAMOWANIE

Zawsze korzystajcie z oprogramowania pochodzącego z legalnego i sprawdzonego źródła. Tylko wtedy będziecie mieli pewność, że produkt, na który się zdecydowaliście, jest zgodny z opisem jego producenta/twórcy i nie kryje żadnego oprogramowania złośliwego.

Mówiąc o legalnych źródłach nie mamy na myśli tylko dużych koncernów produkujących oprogramowanie (np. Microsoft, Adobe) – istnieje wiele legalnych, bezpłatnych lub niskopłatnych zamienników popularnych programów, z których również śmiało możecie korzystać. Polecamy stronę <http://www.osalt.com/>, zawierającą bazę zamienników opartych na otwartym oprogramowaniu.

Zwróćcie uwagę, że wiele programów i aplikacji, zwłaszcza ustawionych „fabrycznie”, może zostawiać wiele śladów, które będą pozwalać na identyfikację użytkownika. Np. dokumenty tekstowe i pliki graficzne zawierają tzw. metadane, czyli informacje techniczne towarzyszące plikowi. Mogą one zawierać np. informacje o autorze, nazwie komputera etc. W niektórych aplikacjach można zablokować dodawanie tego typu danych z poziomu *Opcji* lub *Ustawień prywatności*.

Jeśli w projekcie zamierzacie korzystać z konkretnego typu oprogramowania, upewnijcie się, że e-wolontariusz również ma do niego dostęp. Jeśli nie ma – powinniście go w niego wyposażać.

PROGRAM ANTYWIRUSOWY

Pamiętajcie, aby zabezpieczyć sprzęt elektroniczny (komputer stacjonarny, laptop, tablet, smartfon) przed niepożądanymi wirusami, instalując odpowiedni program antywirusowy (np. bezpłatny Avast).

2. PRZEGLĄDARKA

Większość przeglądarek internetowych oferuje możliwość zainstalowania tzw. wtyczek – dodatków, pozwalających na rozszerzenie funkcjonalności przeglądarki. Dla przykładu: do przeglądarki Mozilla Firefox można dodać wtyczkę blokującą wyskakujące okienka reklamowe (np. Adblock), czy też wtyczkę informującą nas o tym, kto i jakie dane o nas zbiera na stronie, na którą wchodzimy (np. Disconnect).

ZAPAMIĘTYWANIE HASEŁ

Nie należy korzystać z opcji zapamiętywania haseł do kont i serwisów internetowych w przeglądarce internetowej – w takim wypadku każdy, kto posiada dostęp do danego komputera, ma dostęp również do haseł. Może to prowadzić do kradzieży tożsamości (podszywanie się za daną osobę w Internecie) czy wykasowania strony organizacji (np. z serwisu społecznościowego).

3. TREŚCI

Tworzone przez was treści będą bezpieczne tylko wtedy, kiedy odpowiednio o to zadbać. Jeśli w projekcie planujecie stworzenie serwisu internetowego, starannie wybierzcie serwer, na którym zostanie on umieszczony oraz zabezpieczcie go na wypadek utraty treści przez regularne tworzenie kopii zapasowych (można łatwo robić to automatycznie). Jeśli wykorzystacie jeden z systemów CMS (Content Management System – system zarządzania treścią), np. popularny [Wordpress](#) lub [Joomla](#), możecie skorzystać w tym zakresie z pomocy społeczności, która tworzy materiały edukacyjne oraz udziela bieżącego wsparcia.

Jeśli w projekcie zamierzacie korzystać z zewnętrznych serwisów, np. portali społecznościowych, pamiętajcie, aby nie był to wasz jedyny sposób komunikacji i przechowywania treści. Może zdarzyć się bowiem tak, że wasze treści zostaną z niego usunięte bez możliwości odwołania bądź też wasze konto zostanie bezpowrotnie zablokowane lub usunięte. Dobrym rozwiązaniem jest, poza prowadzeniem profilu w popularnym serwisie społecznościowym, posiadanie kanału RSS dla najnowszych wpisów na stronie (mają to wszystkie popularne CMS-y) albo newslettera.

Zwracajcie również uwagę na to, na jakich licencjach publikujecie treści. Jeśli udostępniacie je na swojej stronie internetowej, możecie wykorzystać np. licencje [Creative Commons](#). Niektóre serwisy pozwalają użytkownikom na samodzielny wybór licencji dla publikowanych przez nich materiałów (np. [www.flickr.com](#) czy [www.vimeo.com](#)). Często zdarza się jednak, że serwis narzuca użytkownikom licencję (np. YouTube) – wtedy musicie podjąć decyzję, czy godzicie się na postawione warunki.

4. NARZĘDZIA DO WSPÓŁPRACY Z E-WOLONTARIUSZAMI

W Internecie dostępnych jest wiele bezpłatnych narzędzi, które mogą być pomocne przy współpracy on-line. Niektóre z nich publikujemy [W CZĘŚCI V PODRĘCZNIKA](#). Pamiętajcie jednak, że wszystkie te narzędzia posiadają własne zasady użytkowania, z którymi bezwzględnie należy się zapoznać. Na ich podstawie zdecydujcie, czy charakter realizowanego przez was projektu pozwala na korzystanie z danej usługi na proponowanych warunkach.

Na stronach aplikacji oraz w innych serwisach znajdziecie regulaminy i polityki prywatności, których akceptacja jest warunkiem koniecznym do korzystania z oferowanych usług. Zawierają one informacje takie jak np. sposób przetwarzania danych osobowych użytkowników, zasady archiwizowania treści zamieszczanych przez użytkowników czy kwestie licencji, jakim podlegają publikowane treści. Właściciel serwisu może ustalić na przykład, że wszystkie zamieszczane w serwisie zdjęcia mogą zostać wykorzystane przez niego w celach reklamowych, bez konieczności uzyskania zgody od ich autora (przeniesienie praw autorskich majątkowych z autora na właścicieli serwisu) albo że dane osobowe użytkowników udostępniane będą zewnętrznym firmom w celach marketingowych. Dlatego warto dokładnie przestudiować najważniejsze dokumenty regulujące zasady korzystania z danego serwisu lub usługi – zarówno przed rozpoczęciem korzystania z nich, jak i w trakcie, ponieważ dokumenty te mogą być również zmieniane w przyszłości. Jeśli już wybieracie do współpracy komercyjne rozwiązanie w tzw. chmurze, czyli dostępne tylko przez Sieć, uważajcie aby nie publikować tam treści wymagających specjalnej ochrony np. danych osobowych oraz aby nie było to jedyne miejsce przechowywania waszych materiałów (twórzcie kopie zapasowe).

5. KOMUNIKACJA

STRONY WWW

Informacje, które publikowane są w Internecie lub przesyłane pocztą elektroniczną, mogą zostać upublicznione bez zgody autora – np. w wyniku awarii systemu, działania złośliwego oprogramowania lub zmiany polityki prywatności danego serwisu. Z tego powodu warto zwrócić uwagę na szyfrowanie treści. Podstawą bezpieczeństwa jest korzystanie z protokołu SSL (Secure Socket Layer) – sposobu przesyłania danych pozwalającego na zachowanie poufności transmisji i uwierzytelnienie źródła (potwierdzenie jego wiarygodności). Niektóre serwisy oferują możliwość wybrania logowania do poczty e-mail z użyciem protokołu SSL – zwiększa to poziom bezpieczeństwa, ponieważ login, hasło do poczty oraz działania, które podejmujemy podczas korzystania ze skrzynki, podlegają dodatkowej ochronie. Więcej informacji o protokole SSL: http://pl.wikipedia.org/wiki/Transport_Layer_Security.

E-MAIL

Jeśli w projekcie przewidujecie konieczność przesyłania poufnych danych, warto zainteresować się dodatkowym szyfrowaniem poczty e-mail z użyciem GnuPG (GNU Privacy Guard). Mechanizm szyfrowania oparty jest tu na strukturze kluczy publicznych i prywatnych (w dużym skrócie) powodujących, że dana wiadomość może zostać odczytana tylko przez osobę, która posiada odpowiedni klucz do jej otworzenia. Jego użycie będzie wymagać pracy przez klienta poczty np. Mozilla Thunderbird lub Apple Mail. Więcej o GnuPG: <https://www.gnupg.org/>.

Współpracujący z wami e-wolontariusze powinni zostać również poinstruowani na wypadek zetknięcia się z zagrożeniami takimi jak wirusy przesyłane w e-mailach (uruchamiane np. poprzez kliknięcie w nieznany link), phishing (próby wyłudzenia danych do konta) oraz spam (niechciane wiadomości, np. reklamowe). Warto uczulić ich na nieotwieranie wiadomości od nieznanych nadawców oraz ustawianie filtrów antyspamowych w skrzynkach pocztowych.

PRZESYŁANIE PLIKÓW

Przed przesłaniem ważnego pliku warto go również dodatkowo zabezpieczyć hasłem chroniącym przed otwarciem przez nieupoważnione osoby. Odbiorca pliku powinien otrzymać hasło inną drogą, np. poprzez SMS.

Należy również zwrócić uwagę na przepisy regulujące zasady przetwarzania danych osobowych obowiązujące w danym kraju – jest bowiem bardzo prawdopodobne, że przesyłanie danych osobowych oraz danych wrażliwych w niezabezpieczonym pliku albo zamieszczanie takiego pliku w tzw. chmurze jest niedozwolone.

DODATKOWE RADY DLA E-WOLONTARIUSZY

DANE OSOBOWE

Jeśli publikujesz coś w Sieci pod pseudonimem, zwróć uwagę, żeby również twój adres e-mail nie zdradzał twojej tożsamości (jeśli tego nie chcesz). Pamiętaj również, że nawet bez tych danych zostawiamy wiele śladów, po których można nas zidentyfikować (od adresów IP po informacje, które zbierają na stronach tzw. ciasteczka). Nigdy nie podawaj publicznie swojego adresu zamieszkania – informacja ta, podobnie jak wszystkie inne, może zostać skopiowana bez twojej wiedzy i nawet, jeśli usuniesz ją ze strony, na której została opublikowana, wciąż będzie widoczna miejscach, do których nie masz dostępu.

KILKA ADRESÓW E-MAIL

Adres e-mail wymagany jest w wielu sytuacjach, co niestety sprawia, że często trafia w niepowołane ręce, np. firm marketingowych rozsyłających spam. Aby zminimalizować to ryzyko, warto posiadać kilka adresów pocztowych: służbowy, do korespondencji związanej z pracą/wolontariatem, prywatny, do korespondencji, np. ze znajomymi i dodatkowy, używany do logowania np. w aplikacjach internetowych.

Konfigurując klienty pocztowe pamiętaj, aby włączyć szyfrowanie połączeń z serwerem poczty przychodzącej IMAP/POP oraz serwerem poczty wychodzącej SMTP protokołem SSL/TSL.

BEZPIECZNE HASŁA

Warto posiadać również listę bezpiecznych haseł – czyli takich, które trudno odgadnąć osobom trzecim. Jak stworzyć takie hasło?

- Nie używaj swoich danych osobowych (np. imienia, nazwiska, nicku, daty urodzin, numeru PESEL czy adresu zamieszkania).
- Używaj kombinacji liter dużych i małych, cyfr oraz znaków dodatkowych, takich jak np. wykrzyknik, znak zapytania.
- Regularnie zmieniaj hasła.

DYSKRECJA

Udostępniaj tylko niezbędne informacje, których ewentualny wyciek/upublicznienie ci nie zaszkodzi. Jeśli korzystasz z portalu społecznościowego, dostosuj ustawienia prywatności swojego profilu (np. kto może widzieć twoje posty) i ustaw bezpieczne hasło. Zdjęcia przesyłaj e-mailem. Jeśli jednak chcesz je upublicznić, najlepiej zrób to w niskiej rozdzielczości – dzięki temu nie zostaną użyte na przykład jako reklama danego portalu społecznościowego

WIARYGODNOŚĆ TREŚCI

Nie ufaj, że wszystko to, co widzisz/czytasz w Internecie, jest prawdą. Zawsze myśl krytycznie i staraj się porównać informacje w kilku różnych źródłach.

KORZYSTANIE Z WIFI W MIEJSCU PUBLICZNYM

Zadania e-wolontariackie możesz wykonywać w niemal każdym miejscu, w dowolnym czasie. Pamiętaj jednak, aby zawsze korzystać z bezpiecznego połączenia z Internetem – czyli takiego, co do którego masz pewność, że jest dobrze zabezpieczone (tj. że nikt nie jest w stanie przechwycić przesyłanych danych) oraz którego dostawca jest ci znany. Niestety, często w przypadku otwartych sieci wi-fi (beprzewodowego połączenia z Internetem, np. tzw. hot-spotów) dostępnych w miejscach publicznych (np. w centrum handlowym), takiej pewności nie ma. Dlatego w miarę możliwości staraj się:

- Korzystać z sieci, które zabezpieczone są hasłem (najlepiej w standardzie WPA2).
- Wyłączyć w urządzeniu opcję automatycznego łączenia się z otwartą siecią bezprzewodową.
- Unikać stron, które przetwarzają dane osobowe lub inne dane, których upublicznienie mogłoby być niebezpieczne (np. serwisy bankowości elektronicznej, e-sklepy, portale społecznościowe).
- Zwracać uwagę na to, czy strony z których korzystasz, używają protokołów bezpiecznego połączenia (SSL lub TLS – poznasz je po adresie strony zaczynającym się od „https:”). Możesz zainstalować również dodatek do przeglądarki o nazwie „HTTPS Everywhere”, który wymusza otwieranie stron w bezpiecznym połączeniu, o ile istnieje taka możliwość.

PO LEKTURZE TEJ CZĘŚCI WIESZ JUŻ:

- › Jakiego oprogramowania używać, by bezpiecznie działać w Internecie
- › Na co zwrócić uwagę przy korzystaniu z przeglądarek internetowych
- › Jak dbać o bezpieczeństwo treści zamieszczanych w Internecie
- › O czym trzeba pamiętać, używając narzędzi do współpracy z e-wolontariuszami
- › Jak przygotować e-wolontariuszy do zachowania zasad bezpiecznego poruszania się w Internecie

CZĘŚĆ V

PRZYDATNE NARZĘDZIA

WAŻNE UWAGI

Jak w wielu innych obszarach, również i w obszarze przydatnych narzędzi nie ma nic za darmo. Wielokrotnie wygoda danego narzędzia nie idzie w parze z jego bezpieczeństwem lub z dbałością o prywatność.

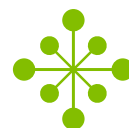
Decyzje w zakresie tego, na jakie kompromisy można się zgodzić, każdy musi podjąć sam. Poniżej wyjaśniamy zatem, na czym polegają najczęściej spotykane problemy i zagrożenia związane z niektórymi popularnymi narzędziami (wyraźnie oznaczamy je przy konkretnych przykładach).

Zamknięte oprogramowanie – oprogramowanie, którego twórcy nie dają dostępu do kodu źródłowego (czyli „przepisu na program”), co uniemożliwia upewnienie się, że oprogramowanie nie zawiera np. tylnych furtek dostępnych dla służb lub samych twórców oprogramowania. Takiego oprogramowania nie można też swobodnie rozpowszechniać ani dostosowywać do swoich potrzeb.

Dokumenty Edwarda Snowdena¹ pokazują, że obawy dotyczące zamkniętego oprogramowania nierzadko się potwierdzają. Zaufanie do tego typu oprogramowania nie powinno być absolutne – zwłaszcza w kontekście danych wrażliwych, prywatnych czy mogących zagrozić życiu ludzkiemu (np. aktywistów w reżymach opresyjnych).

¹ <http://www.theguardian.com/world/2013/jul/11/microsoft-nsa-collaboration-user-data>.

Scentralizowana platforma – platforma w pełni kontrolowana przez jeden podmiot. Oznacza to, że nie jesteśmy w stanie zweryfikować jej działania (zagrożenia podobne do związanych z *zamkniętym oprogramowaniem*). Dodatkowym zagrożeniem jest brak kontroli nad danymi: operator platformy w każdej chwili może zmienić zasady świadczenia usługi, skasować konta lub zablokować do niego dostęp².

Scentralizowane platformy powodują silne uzależnienie technologiczne od dobrej woli ich operatorów. Są też znacznie bardziej narażone na nadzór i inwigilację.

Wolne oprogramowanie³ – odwrotność oprogramowania zamkniętego. Kod źródłowy jest dostępny (więc możliwa jest pełna weryfikacja działania oprogramowania), nie ma też żadnych ograniczeń w zakresie modyfikacji, dostosowywania i rozpowszechniania takich narzędzi⁴. W miarę możliwości warto korzystać z wolnego oprogramowania, jeśli to tylko możliwe.

Self-hosted – platforma, którą można uruchomić na własnym serwerze. Oznacza to, że o ile zwykle możemy korzystać z wersji uruchomionej u kogoś innego (np. jej twórców), o tyle możemy też uruchomić własną, w pełni przez nas kontrolowaną instancję na swoim serwerze. Wymaga to nieco więcej wiedzy i pracy, ale umożliwia znacznie większą kontrolę nad danymi oraz wykorzystywanymi narzędziami.

² http://thenewcivilrights_movement.com/has-facebook-censorship-gone-too-far/politics/2011/11/07/29714 oraz <http://blog.ninapaley.com/2012/12/06/the-shocking-photos-that-violated-facebooks-policies/>.

³ <http://www.gnu.org/philosophy/free-sw.pl.html>

⁴ <http://www.gnu.org/philosophy/free-sw.pl.html>

Narzędzie rozproszone – oprogramowanie działa w formie rozproszonej, co oznacza, że użytkownicy mogą komunikować się bezpośrednio ze sobą lub pośrednio przy pomocy wielu różnych serwerów. Przykładem narzędzia rozproszonego jest e-mail, Jabber⁵ czy Diaspora⁶: nieważne, na którym z wielu ich serwerów mamy konto, możemy porozmawiać z każdym innym użytkownikiem tych narzędzi na dowolnym serwerze.

Narzędzia rozproszone są bardzo odporne na cenzurę i nadzór, ponieważ nie ma jednego punktu kontrolowanego przez jeden podmiot, który mógłby nadzorować komunikację lub ją cenzurować.

REKRUTACJA E-WOLONTARIUSZY

- CiviCRM <https://civicrm.org/>
- MailChimp <http://mailchimp.com/>
- Google Forms <https://www.google.com/drive/using-drive/>

KOMUNIKACJA

Komunikatory internetowe:

- Jitsi <https://jitsi.org/>
- Pidgin <https://www.pidgin.im/>
- Ekiga <http://ekiga.org/>
- Whatsapp <http://www.whatsapp.com/>

- Skype <http://www.skype.com/>
- Google Hangouts <https://www.google.pl/hangouts/>
- ICQ <http://www.icq.com/en>

Wideokonferencje:

- Palava.tv <http://palava.tv/>
- BigBlueButton <http://bigbluebutton.org/>
- OpenMeetings <http://openmeetings.apache.org/>
- AppearIn <https://appear.in/>
- Google Hangouts <https://www.google.pl/hangouts/>
- Skype <http://www.skype.com/>
- AnyMeeting <http://anymeeting.com/>

SZKOLENIA

Kursy e-learningowe:

- Moodle <https://moodle.org/>
- Articulate <https://www.articulate.com/>
- Glogster <http://edu.glogster.com/>
- Learning Apps <http://learningapps.org/>

⁵ http://pl.wikipedia.org/wiki/Extensible_Messaging_and_Presence_Protocol.

⁶ <https://joindiaspora.com/>.

Webinaria:

- BigBlueButton <http://bigbluebutton.org/>
- AnyMeeting <http://www.anymeeting.com/>

ZARZĄDZANIE PROJEKTEM

- Redmine <http://www.redmine.org/>
- Trac <http://trac.edgewall.org/>
- Asana <http://asana.com/>
- Trello <https://trello.com/>
- BaseCamp <https://basecamp.com/>
- Workflowy <https://workflowy.com/>

EWALUACJA

- Google Forms <https://www.google.com/drive/using-drive/>

INNE

- ownCloud <http://owncloud.org/>
*kalendarze i kontakty, współdzielenie plików i zdjęć,
wspólna edycja dokumentów*
- Etherpad <http://etherpad.org/>
wspólna edycja dokumentów tekstowych
- Ethercalc <https://ethercalc.net/>
wspólna edycja arkuszy kalkulacyjnych

*Współpraca: Michał „rysiek” Woźniak,
Fundacja Wolnego i Otwartego Oprogramowania*

WZÓR POROZUMIENIA Z E-WOLONTARIUSZAMI

POROZUMIENIE O WYKONYWANIU ŚWIADCZEŃ WOLONTARYSTYCZNYCH DOTYCZĄCE E-WOLONTARIATU

zawarte w dniu w pomiędzy:

..... z siedzibą w, przy ul.,

reprezentowaną przez, zwaną dalej

Korzystającym, a legitymującym się dowodem osobistym nr....., PESEL....., zamieszkałym.....,

zwanym dalej E-wolontariuszem.

WSTĘP

E-wolontariat jest wolontariatem w rozumieniu przepisów Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, wykonywanym w całości lub częściowo za pośrednictwem Internetu. E-wolontariusz jest wolontariuszem w rozumieniu przepisów Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie wykonującym e-wolontariat.

Korzystający oświadcza, że jest podmiotem na rzecz którego, zgodnie z art. 42 ust. 1 Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie z dnia 24 kwietnia 2003 r., mogą być wykonywane świadczenia przez wolontariuszy. E-wolontariusz, czyli osoba, która będzie wykonywała powierzone czynności w całości lub częściowo za pośrednictwem Internetu, oświadcza, że posiada kwalifikacje niezbędne do wykonywania powierzonych niżej czynności.

Mając na względzie ideę wolontariatu, u podstaw której stoi dobrowolne, bezpłatne wykonywanie czynności, a także biorąc pod uwagę charytatywny, pomocniczy i uzupełniający charakter wykonywanych przez wolontariuszy świadczeń, Strony porozumienia uzgadniają, co następuje:

§ 1

Korzystający powierza wykonanie E-wolontariuszowi, a E-wolontariusz dobrowolnie podejmuje się wykonania na rzecz Korzystającego następujących czynności:

§ 2

1. Strony Umowy uzgadniają, że czynności określone w § 1 zostaną wykonane w okresie od..... do.....
2. Czynności wykonywane będą za pośrednictwem Internetu w dowolnym miejscu wybranym przez E-wolontariusza.

§ 3

Z uwagi na charakter i ideę e-wolontariatu:

1. E-wolontariusz jest obowiązany wykonywać uzgodnione czynności osobiście;
2. E-wolontariusz oświadcza, że posiada dostęp do Internetu oraz urządzenie umożliwiające wykonywanie czynności za pośrednictwem Internetu;
3. E-wolontariusz za swoje czynności nie otrzyma wynagrodzenia.

§ 4

Korzystający poinformuje wolontariusza o ryzyku dla zdrowia i bezpieczeństwa związanym z wykonywanymi świadczeniami oraz o zasadach ochrony przed zagrożeniami (m.in. jak bezpiecznie korzystać z komputera i Internetu).

§ 5

Korzystający pokrywa, na dotyczących pracowników zasadach określonych w odrębnych przepisach, koszty podróży służbowych i diet Wolontariusza.

§ 6

Wolontariusz zobowiązuje się zachowania w tajemnicy informacji, które uzyskał w związku z wykonywaniem świadczeń na rzecz Korzystającego, a które stanowią tajemnicę Korzystającego.

§ 7

1. Porozumienie może być rozwiązane przez każdą ze Stron z pięciodniowym wypowiedzeniem;
2. Porozumienie może być rozwiązane przez każdą ze Stron bez wypowiedzenia z ważnych przyczyn.
3. Za ważne przyczyny Strony uznają w szczególności:
 - a. względy zdrowotne E-wolontariusza;
 - b. niedbałe i nierzetelne wykonanie czynności przez E-wolontariusza;
 - c. niewypełnienie postanowień porozumienia przez jedną ze stron.

§ 8

Za wyrządzone szkody strony odpowiadają na zasadach określonych w Kodeksie Cywilnym.

§ 9

W sprawach nieuregulowanych przepisami Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie lub niniejszym Porozumieniem zastosowanie będą miały odpowiednie przepisy Kodeksu Cywilnego.

§ 10

Wszelkie zmiany Porozumienia będą dokonywane w formie pisemnej pod rygorem nieważności.

§ 11

Spory wynikłe ze stosowania umowy rozstrzyga Sąd powszechny w postępowaniu cywilnym.

§ 12

1. Umowę sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, po jednym dla każdej ze Stron;
2. E-wolontariusz może w każdym czasie domagać się wydania przez Korzystającego pisemnego zaświadczenia o wykonaniu świadczeń przez E-wolontariusza. Zaświadczenie to na wniosek E-wolontariusza zawierać będzie informację o zakresie wykonywanych świadczeń.

KORZYSTAJĄCY

E-WOLONTARIUSZ

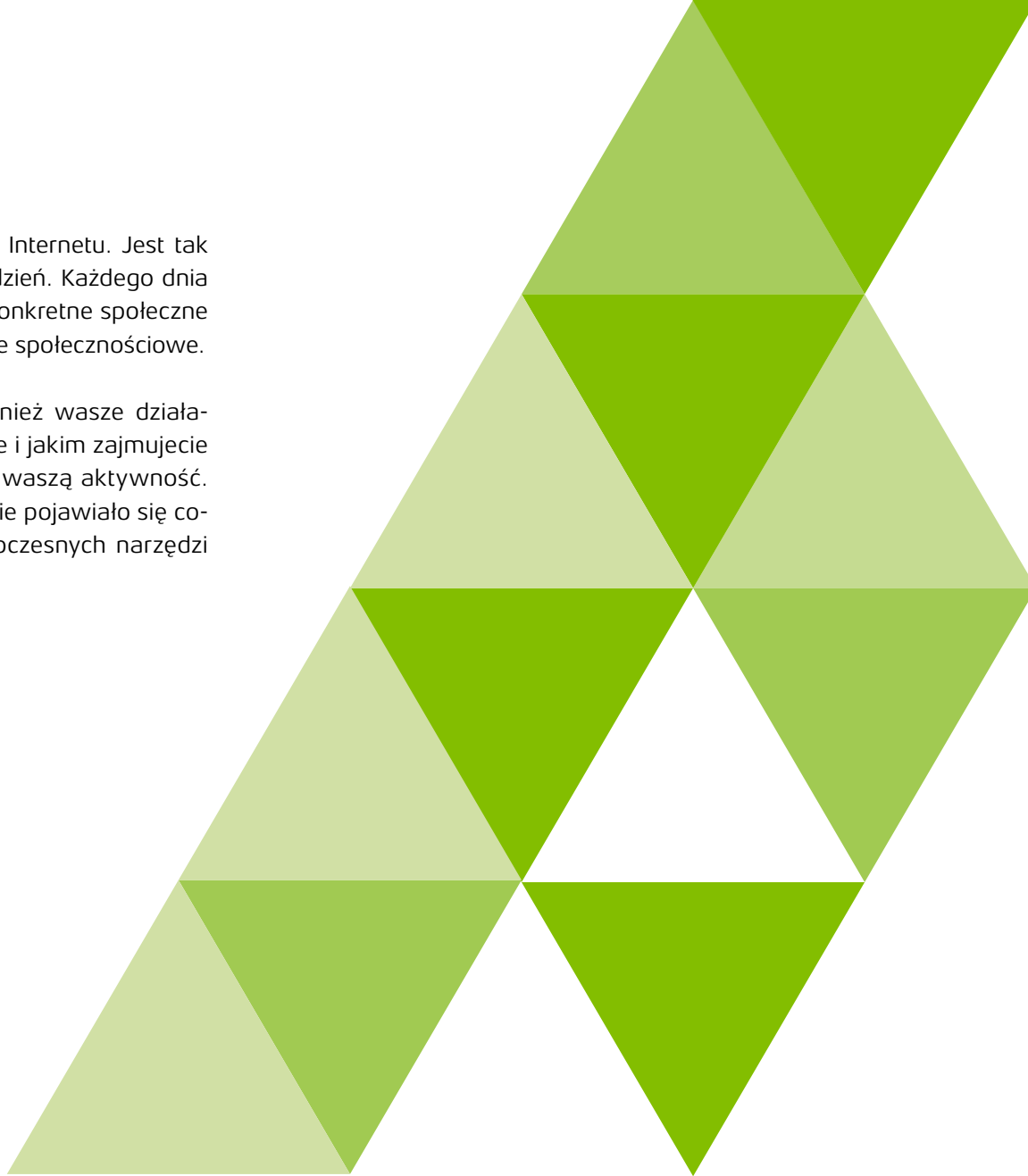
.....

.....

PODSUMOWANIE

E-wolontariat jest zjawiskiem obrazującym społeczną moc Internetu. Jest tak dynamiczny, jak środowisko, w którym odbywa się na co dzień. Każdego dnia w Sieci pojawiają się nowe inicjatywy, odpowiadające na konkretne społeczne problemy i wyzwania. Społeczny Internet to nie tylko portale społecznościowe.

Mamy nadzieję, że dzięki Podręcznikowi otworzycie również wasze działania na e-wolontariuszy. Niezależnie od tego, gdzie działacie i jakim zajmujecie się tematem – macie szansę znaleźć osoby, które wesprą waszą aktywność. Chcielibyśmy również, by społecznych inicjatyw w Internecie pojawiało się coraz więcej – zachęcamy was więc do korzystania z nowoczesnych narzędzi i tworzenia nowych projektów e-wolontariackich.

Fundacja Dobra Sieć dziękuje wszystkim, którzy przyczynili się do powstania tej publikacji, w szczególności:

partnerom projektu:

GURT Resource Centre, The NGO Institute of Creative Technologies and Mass Media

oraz partnerom wspierającym:

Ukraine Social Community, „Dobra Volya” Volunteering Center

Za specjalistyczną wiedzę dotyczącą poszczególnych typów e-wolontariatu oraz pomoc w konstruowaniu wytycznych dziękujemy: Michałowi „ryśkowi” Woźniakowi, Kamilowi Śliwowskiemu i Fundacji Panoptikon, Magdzie Biernat, Lucynie Kicińskiej, Kasi Sawko, Kasi Werner, Justynie Dźbik, Maćkowi Monkiewiczowi, Marcinowi Galickiemu, Tomaszowi Wojciechowskiemu.

Za pomoc w wyszukiwaniu pomysłów na owocną współpracę z e-wolontariuszami dziękujemy uczestnikom warsztatów dla finalistów konkursu „Odkryj e-wolontariat” – przedstawicielom i przedstawicielkom organizacji i grup nieformalnych: GuideSign, Bródnowskie Stowarzyszenie Przyjaciół i Rodzin Osób z Zaburzeniami Psychicznymi POMOST, Fundacja Centrum Edukacji Mobilnej, Fundacja „Da Się”, Fundacja im. Doktora Piotra Janaszka PODAJ DALEJ, Fundacja Mniej Więcej, Międzynarodowa Fundacja na Rzecz Rozwoju Nauki i Promocji Zdrowia, Projekt: Polska – HejtSTOP, Stowarzyszenie Lambda Warszawa, Stowarzyszenie Profilaktyki i Wsparcia w zakresie HIV/AIDS „Jeden Świat”, Towarzystwo Rozwoju Rodziny o/Warszawa.

Za wieloletnie wsparcie w odkrywaniu e-wolontariatu dziękujemy Fundacji Orange i Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności.

O FUNDACJI DOBRA SIĘĆ

Jesteśmy przekonani, że dzięki nowym technologiom działać można dużo dobrego! Od 2009 roku prowadzimy dwa serwisy: MojeStypendium.pl, będący największą w Polsce bazą programów stypendialnych i konkursów dla różnych grup wiekowych, oraz E-wolontariat.pl, dedykowany wolontariatowi wykonywanemu za pośrednictwem Internetu, a także innym projektom, wykorzystującym potencjał nowych technologii dla wzmacniania społeczeństwa obywatelskiego i zwiększania poziomu społecznego zaangażowania. Program E-wolontariat to również:

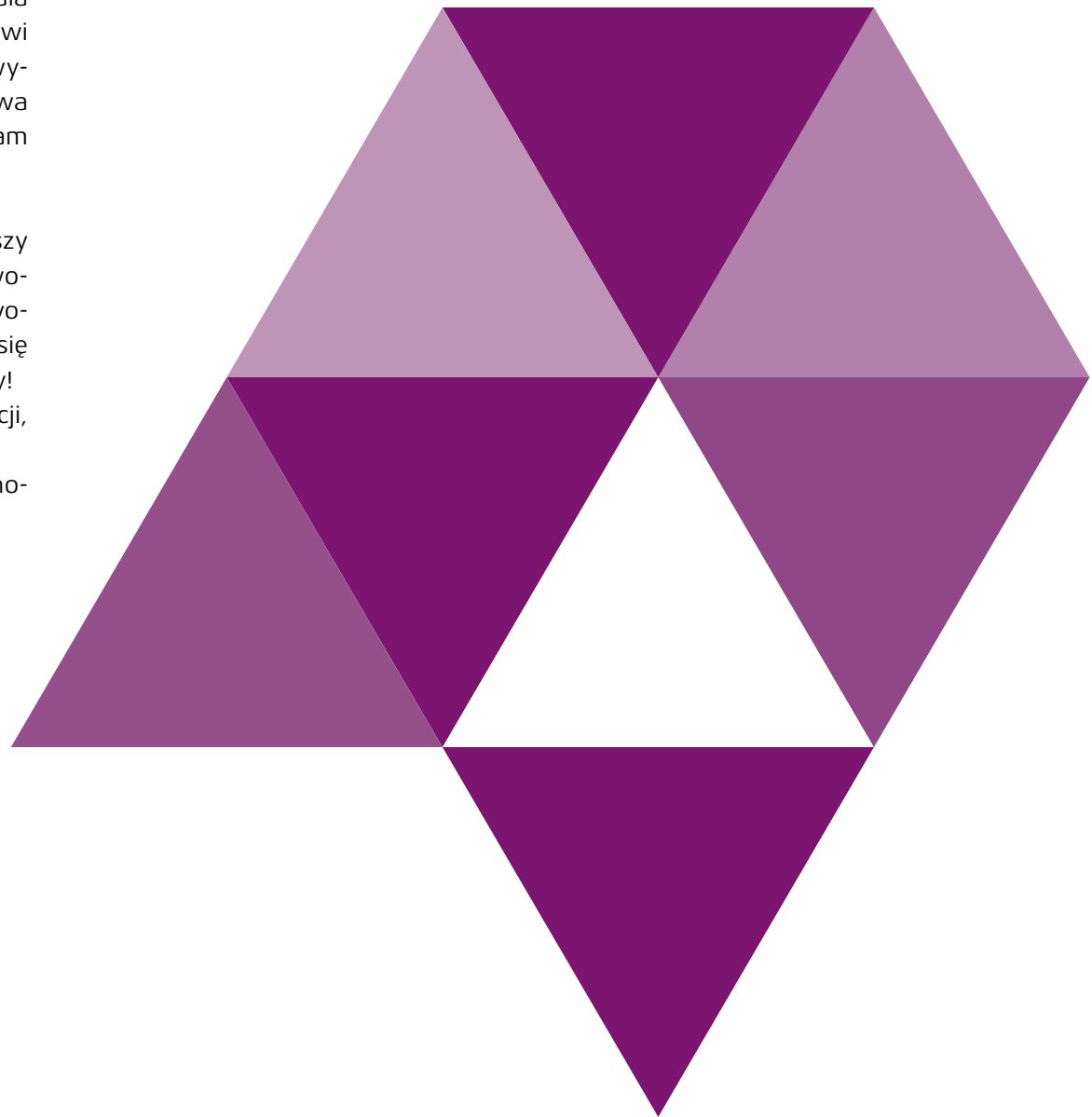
- Konkursy nagradzające najciekawsze inicjatywy angażujące wolontariuszy pomagających innym przez Internet: ogólnopolski konkurs „Odkryj e-wolontariat”, realizowany od 2009 r., oraz europejski konkurs „Discover e-volunteering”. Dzięki obu konkursom w bazie dobrych praktyk udało nam się zgromadzić ponad 300 projektów e-wolontariackich z 31 państw Europy!
- Projekty szkoleniowe i szkolenia dla organizacji pozarządowych, instytucji, firm i osób indywidualnych.
- Akcje promujące e-wolontariat i kreatywne wykorzystanie nowych technologii dla dobra wspólnego.
- Publikacje na licencjach Creative Commons.
- Badania przeprowadzane w Polsce i Europie.

Więcej informacji na stronach:

www.dobrasiec.org,

www.e-wolontariat.pl,

www.mojestypendium.pl.

e-wolontariat.pl

e-wolontariat.pl